

SPÓŁDZIELCO

ORGAN DLA SPÓŁDZIELNI W GENERALNYM GUBERNATORSTWIE

Prenumerata kwartalna zł 7.50 plus opłata za dostawę wzgl. za przesyłkę pocztową. Ukazują się 10 i 25 każdego miesiąca. W wypadku wyższej siły czy innych wpływów wydawnictwo nie ma obowiązku dawać odszkodowania.

Telefon Nr. 116-79 i 116-80.

Warunki ogłoszeń: wiersz 1 mm wysoki i 21 mm szeroki 60 gr. Pismo podstawowe Nonpareille, szpalla tekstowa 1 mm wys. i 80 szerok. zł 8.80. Zniżone ceny ogłoszeń według Cennika Nr. 1. Adres: Wydaw. Rolnicze, Krakau, Glatzer Str. 48.

Redakcja: 132-84 i 132-85.

Nr 4

25 lutego 1943 r.

Rok III

Zarząd jako przedstawiciel Spółdzielni

Zarząd każdej spółki względnie zrzeszenia posiadającego osobowość prawną jest organem wykonawczym i zarządzającym. W tym charakterze zarząd jest przedstawicielem zrzeszenia i zastępuje je na zewnątrz wobec władz, sądów i osób trzecich. Zakres pełnomocnictwa, jakie Zarząd ma przy reprezentowaniu zrzeszenia określa ustawa, na której podstawie zrzeszenie działa, lub też statut przez zrzeszenie przyjęty.

Poza zakresem pełnomocnictw i obowiązków zarządu na zewnątrz istnieją jeszcze prerogatywy i obowiązki zarządu w stosunku do samego zrzeszenia a właściwie do innych jego organów, jak rada nadzorcza, komisja rewizyjna lub zgromadzenie członków; jest to zakres wewnętrzny uprawnień zarządu.

Przez działalność zarządu, obracającą się w ramach zakresu reprezentacji zewnętrznej zarządu, zrzeszenie zaciąga ważne zobowiązania i nabywa prawa. Treść natomiast prerogatyw wewnętrznych zarządu polega na uprawnieniu przekazania pewnych czynności mających wyrzec skutek na zewnątrz innym organom zrzeszenia lub też na obowiązku uzyskania decyzji innych organów przed własnym aktem działalności na zewnątrz.

Powyższe rozróżnienie między zakresem pełnomocnictw zarządu na wewnątrz, w stosunku do innych organów spółdzielni i na zewnątrz, w stosunku do osób trzecich, przeprowadza również ustawodawstwo spółdzielcze. Artykuł 33 ustawy o spółdzielniach z dnia 29 października 1920 (Dz. U. R. P. 1934 Nr 55 poz. 495) zawiera przepis, że zarząd przedstawia spółdzielnię i prowadzi jej sprawy w sądzie i poza sądem. Zarząd jest więc z zasady nieograniczony w zastępowaniu spółdzielni na zewnątrz. Od zasady tej jednak istnieją wyjątki, na których podstawie zarząd w pewnych wypadkach jest lub może być ograniczony w zakresie swoich uprawnień. Wyjątki te są albo określone w ustawie o spółdzielniach, albo też mogą być zawarte w statucie. Ustawa spółdzielcza zawiera tylko jeden wyjątek, ustanawiając w art. 41 ust. 3 zakaz zawierania przez zarząd umów ze swymi członkami (t. zn. z członkami tegoż samego zarządu) oraz zakaz prowadzenia ze swymi członkami procesów; w sprawach tych kompetentna jest albo rada nadzorcza, albo specjalni pełnomocnicy ustanowieni przez walne zgromadzenie członków.

Poza tym artykuł 36 ustawy o spółdzielniach, ogranicza jeszcze zarząd w jego działalności na zewnątrz o tyle, że nie może on udzielić jednemu członkowi kredytów przewyższających dziesięciokrotną sumę uiszczonych przez tego członka wpłat na zadeklarowane udziały, oraz nie

może, w spółdzielni pożyczkowej, udzielać kredytów nieczłonkom bez zabezpieczenia rzeczowego. Przekroczenie jednak tych ostatnich ograniczeń zastępstwa na zewnątrz nie powoduje nieważności udzielonej przez zarząd pożyczki: nie wiążą one osób trzecich, a jedynie zarząd, który za przekroczenie swych pełnomocnictw w tym zakresie odpowiada wewnętrznie przed spółdzielnią na zasadzie art. 44 ust. o spółdzielniach.

Poza ograniczeniem zastępstwa zarządu przepisami ustawy bezwzględnie obowiązującymi niektóre ustawodawstwa spółdzielcze zawierają przepisy dyspozytywne, na których podstawie spółdzielnia może zastępstwo zarządu na zewnątrz ograniczyć postanowieniami statutu lub uchwałami innych organów. Ustawa polska posiada taki przepis dyspozycyjny w art. 35 ust. 3.

Na ogół we wszystkich ustawodawstwach dotyczących zrzeszeń o osobowości prawnej, prawo zastępowania zrzeszenia przez zarząd jest wobec osób trzecich nie ograniczone nawet przepisami statutu, chociażby zarejestrowanymi w sądzie. Osoby trzecie przy zawieraniu umów z zarządem zrzeszenia muszą się liczyć tylko z faktem nastania względnie ustania oraz form zastępstwa, co do treści zaś zastępstwa istnieje domniemanie o braku ograniczeń, a przeciw osobie trzeciej, która zawarła umowę z zarządem zrzeszenia przy zachowaniu zarejestrowanych warunków formalnych, nie służą żadne zarzuty merytoryczne, opierające się na fakcie ograniczenia zarządu w jego pełnomocnictwie ogólnym przez statut lub uchwały innych organów zrzeszenia. W odniesieniu do prawodawstwa spółdzielczego taką konstrukcją zastępstwa zarządu na zewnątrz reprezentują między innymi ustawy szwajcarska, szwedzka, niemiecka i bułgarska.

Polska ustawa o spółdzielniach postanawia w ustępie 3 art. 35, że „o ile ograniczenie zakresu uprawnień zarządu nie wynika z ustawy niniejszej, ma ono skutek w stosunku do osób trzecich tylko wówczas, jeżeli jest zamieszczone w statucie, zarejestrowane i ogłoszone”. Z tego przepisu wynika bardzo ważna konsekwencja w obrocie prawnym ze spółdzielnią dla jej kontrahentów, albowiem zgodnie z brzmieniem art. 8 ustawy o spółdzielniach osoby trzecie nie mogą zastaniać się nieznanomością danych, które zostały zarejestrowane i ogłoszone.

Polska ustawa o spółdzielniach zachowała tedy pod tym względem analogię do rejestru handlowego mimo, iż spółdzielnia, aczkolwiek mająca charakter kupca rejestrowego, jest w założeniach swoich i w swoim charakterze społecznym odmienna od spółek handlowych.

Zasadniczymi cechami spółdzielni jako zrzeszenia gospodarczego jest zmienność składu członków i kapitału udziałowego. Ale nie tylko te cechy mogą powodować ciągłą zmienność uprawnień zarządu na zewnątrz. Spółdzielnie w niewielu krajach są podstawową, żeby tak powie-

Z warsztatów spółdzielczych:

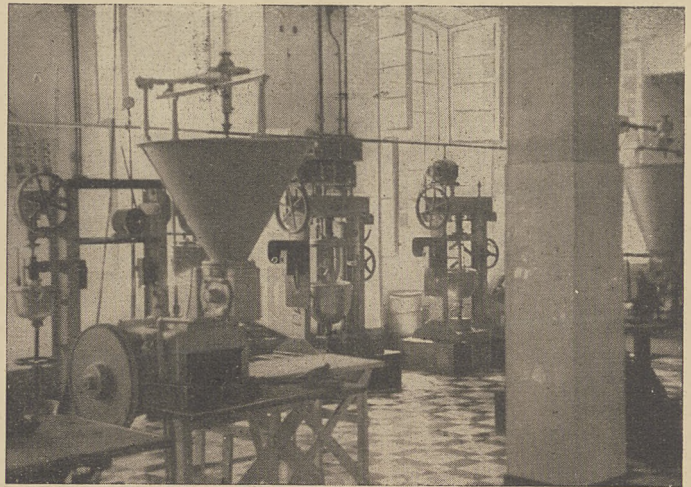
Czyszczenie zboża siewnego w Spółdzielni Rolniczo-Handlowej w Błoniu

dzień, standardową komórką życia gospodarczego wywierającą zasadniczy wpływ na kształtowanie się całej struktury ekonomicznej. Na ogół są one dotychczas raczej ruchem subsydiarnym, wyrównyującym, ludzie korygującym i muszą przystosowywać się do koniunktury i warunków, aby móc spełnić swoje zadania. Równocześnie jednak spółdzielczość ma wielką przyszłość przed sobą i zdążyła ku temu, aby zamiast smarem w trybach stać się materiałem pędym maszyny gospodarczej. Nie podobna nie przyznać, że na drodze do tej przyszłości czeka ruch spółdzielczy szereg zmian i przeobrażeń, między innymi także natury ustrojowej i normatywnej, znajdujących swoje odbicie w ważnych lub mniej ważnych przepisach ustawodawstwa spółdzielczego. Drobne na pozór ułatwienie obrotu prawnego z poszczególną spółdzielnią, jakie stanowi n. p. przyjęcie nieograniczonego pełnomocnictwa zarządu na zewnątrz przyczyniłoby się pewnie do łatwiejszego wzrostu zaufania do ruchu spółdzielczego w ogóle, dopomagając w drobnej mierze do większych zakreślonych przez ruch spółdzielczy celów. Niektóre ustawodawstwa spółdzielcze wręcz nie dopuszczają do rejestrowania przepisów statutu ograniczających zarząd w zakresie jego działań prawnych i pełnomocnictw na zewnątrz. Motywem jest tu zapewne nie tylko interes obrotu, ale także rola społeczno-wychowawcza takiego przepisu. Jeżeli spółdzielnia ograniczy statutem lub uchwałami swój zarząd, to odpowiada on solidarnie przed członkami za szkody, jakie spółdzielnia poniosła wskutek jego działalności na zewnątrz. Przyczynia się to niewątpliwie do podniesienia poczucia odpowiedzialności wśród członków zarządu oraz zapobiega nałogowo stosowanemu spychaniu odpowiedzialności za zakres

działań zewnętrznych. Przy systemie nieograniczonej na zewnątrz odpowiedzialności zarządu, trzeba by jednak unikać zarządów jednoosobowych, raz ze względu na to, że odpowiedzialność za ewentualne szkody może być rozłożona na większą ilość osób, a z drugiej strony ze względu na to, że zarząd wieloosobowy gwarantuje lepszą selekcję postępowania. System nieograniczonej odpowiedzialności na zewnątrz ma jednak obok stron dodatnich również i tę stronę ujemną, że członkowie spółdzielni przy wyborze członków zarządu mogą brać pod uwagę odpowiedzialność majątkową przed wartością osobistą.

Zastępstwo spółdzielni przez zarząd oraz jego uprawnienia do reprezentowania spółdzielni na zewnątrz następują z chwilą ważnego ustanowienia zarządu przez przeznaczony do tego organ. Spółdzielnia zyskuje prawa i zaciąga zobowiązania przez działalność zarządu, choćby ten nie był jeszcze zarejestrowany. Rejestracja członków zarządu ma znaczenie jedynie deklaratywne. Tym nie mniej jednak nowo zakładane spółdzielnie winny zwrócić uwagę na to, że spółdzielnia jako taka staje się osobą prawną dopiero przez zarejestrowanie jej w sądzie. Odmiennie więc od rejestracji członków zarządu, rejestracja samej spółdzielni ma znaczenie konstytutywne. Dlatego też zarząd spółdzielni, jeżeli zawiera umowę z osobą trzecią przed zarejestrowaniem spółdzielni, odpowiada solidarnie tak, jak działający w braku pełnomocnictwa. Odpowiedzialność za taką umowę przejść może spółdzielnia, potwierdzając ją po fakcie zarejestrowania spółdzielni.

Zauważyć jeszcze należy, że w wypadku zawarcia umowy przez zarząd spółdzielni nie zarejestrowanej, spór z tej umowy podlegałby przepisom prawa handlowego (patrz art. 4 ustawy o spółdzielniach) tylko w tym wypadku.

Z warsztatów spółdzielczych:

Wytwórnia sera smażonego w Zw. Spółdz. Mleczarsko-Jajczarskich w Warszawie

gdyby strona trzecia była kupcem; w innym wypadku solidarna odpowiedzialność członków zarządu byłaby oceniana na podstawie zawartych w kodeksie zobowiązań przepisów o braku pełnomocnictwa względnie przepisów o prowadzeniu cudzych interesów bez zlecenia.

Spółdzielnia „Sierp” w Gorlicach

Jedną z najstarszych spółdzielni rolniczych w obecnym powiecie jasielskim, jest Spółdzielnia Rolniczo-Handlowa „Sierp” w Gorlicach. Początki jej działalności poprzedziły starania miejscowych działaczy Okręgowego Towarzystwa Rolniczego, którzy już w roku 1910, odczuwając straty, jakie rolnictwo ponosi ze strony lichwiarskiego handlu zbożem i produktami rolnymi prowadzonego przez prywatnych przedsiębiorców, przeważnie żydów, podjęli próbę

organizacji zbytu produktów rolnych oraz wszelkiego zakupu nasion, nawozów sztucznych i materiałów budowlanych. Członkowie Okręgowego Towarzystwa Rolniczego wobec braku odpowiednich pomieszczeń składowych sami oddawali dla celów pierwszych akcji handlowych do dyspozycji składy i lokale. Zaangażowano też fachowego inspektora rolnego, który rozpoczął prace instruktorskie w ten sposób.

Na ogół Towarzystwa Rolnicze zajmowały się sprawami zawodowo- i fachowo-rolniczymi. Nie miały natomiast ani podstaw kredytowych ani odpowiednich warunków realnych dla krzewienia spółdzielczej działalności handlowej. Dlatego też utworzono jeszcze w roku 1905 Syndykat Rolniczy w Krakowie, który stał się centralą handlową dla terenowych oddziałów handlowych OTR. Terenowe oddziały handlowe szybko, bo już w roku 1909 poczęły się emancypować i przetrwać w samodzielne spółki rolnicze powiatowe. Spółek takich było w Małopolsce w roku 1909 tylko 6 a w roku 1912 już 17. Kiedy zaś przy Syndykacie Rolniczym powstało osobne Biuro Patronackie dla spółdzielni rolniczo-handlowych, sieć spółek rolniczych pokryła całą Małopolskę.

Ówczesny powiat gorlicki wprawdzie dość późno przeszedł do zorganizowania własnej spółki rolniczej; za to rozwój jej, obecnej spółdzielni „Sierp“ nadrobił spóźnienie niezwykle intensywnym rozwojem. Najpierw, uniezależniając się od Jasła, utworzono w roku 1910 własne Okręgowe Towarzystwo Rolnicze, które w roku 1910 zakłada spółkę pod nazwą „Sierp“, ujmując w spółdzielcze formy organizacyjne już przedtem prowadzoną działalność handlową. Rejestracja spółdzielni nastąpiła w początkach roku 1913. Na początek przystąpiło do spółdzielni 39 członków, którzy wpłacili kapitał udziałowy w wysokości 860 koron. Już w pierwszym roku istnienia, roku dotkliwego nieurodzaju spowodowanego długotrwałymi deszczami, wskutek których zboża porośły a pasze i ziemniaki pogniły, spółdzielnia „Sierp“ potrafiła spełnić swoje zadanie, przychodząc członkom z doraźną a skuteczną pomocą i zaopatrując ich w zboże siewne i sadzeniaki. W ten sposób uzyskano zaraz w zaraniu istnienia potrzebny kapitał zaufania w całym powiecie.

W czasie wojny światowej rozwój spółdzielni niewątpliwie uległ zahamowaniu, nie mniej, jak wynika z ówczesnych sprawozdań zarządu, kierownictwo spółdzielni potrafiło i wówczas wyzyskać koniunkturę w tych dziedzinach, w których się ona nadarzała. Wzmagające się obroty najważniejszymi produktami rolnymi odrzuciły pewne zyski, tak, że już w roku 1916 można było sobie pozwolić na kupno własnej parceli a w roku 1918 spółdzielnia „Sierp“ nabywa całą realność Okręgowego Towarzystwa Rolniczego za 32.000 koron. Uzyskawszy jako właścicielka gruntu (było to warunkiem otrzymania pomocy finansowej) subwencję rządową, spółdzielnia przystępuje do budowy piętrowego budynku administracyjnego. Magazyn został już postawiony poprzednio w roku 1917. Dzięki umiejętnej organizacji dyrekcja zdołała skupić w spółdzielni komisowy handel zbożem i innymi produktami rolnymi, następnie otrzymała rozdział mąki oraz szereg innych czynności zleconych przez władze w związku z gospodarką żywnościową. Również w czasie wojny pobudowano bocznice kolejową.

Po wojnie światowej rozwój nie uległ zahamowaniu. W roku 1931 „Sierp“ kupuje parcelę drugą przy torze kolejowym, w roku 1924 buduje pierwszą filię w Bieczu na razie na gruncie wydzierżawionym, w roku 1927 powstaje druga filia na peryferiach miasta t. zw. Zawodziu, a w roku 1937, po impasie gospodarczym spowodowanym falami kryzysów, spółdzielnia porządkuje realność przy kolei, buduje nowy magazyn na maszyny rolnicze, nabywa dzierżawioną nieruchomości w Bieczu, a w roku 1918 otwiera trzecią filię w Grybowie, przejmując spuściznę po tamtejszej zlikwidowanej lokalnej spółdzielni rolniczo-handlowej.

W roku więc 1938, jako dwudziestym piątym roku istnienia, spółdzielnia „Sierp“ spogląda na wspaniałe dorobek gospodarczy i organizacyjny. Spółdzielnia zatrudnia w tym czasie 10 osób; liczy 308 członków.

W czasie obecnej wojny spółdzielnia nadal się rozwija. W roku 1941 „Sierp“ przejął Składnicę Kótek Rolniczych w Gorlicach, zlikwidowano natomiast filię w Bieczu, gdzie powstała samodzielna spółdzielnia rolniczo-handlowa.

Również filia na Zawodziu stała się właściwie magazynem rezerwowym na zboże; sprzedaży już się tam nie prowadzi.

Rozszerzona działalność handlowa spowodowała konieczność zajęcia dalszych lokali w mieście. Ponadto rozpoczęto budowę nowego dwupiętrowego magazynu masywnej konstrukcji, którą ukończono w roku 1942. Magazyn ten postawiony tuż przy bocznicy kolejowej otrzyma specjalny pomost-rampę łączący go z bocznicą oraz elevator zbożowy. Do magazynu dobudowuje się skrzydło, które obejmie kancelarię magazyniera, garaż oraz kilka pomieszczeń mieszkalnych dla stróża i pracowników.

W chwili obecnej spółdzielnia posiada na głównej swojej nieruchomości 8 obszernych magazynów oraz budynek gospodarczo-administracyjny, nie licząc innych składów, sklepów i pomieszczeń własnych i dzierżawionych w różnych częściach miasta. Spółdzielnia stara się poza tym o nabycie parceli narożnikowej przylegającej do terenu głównej siedziby. Na razie parcelę tę spółdzielnia dzierżawi i ma tam zbiornicę i magazyn jajczarski. Wskutek braku odpowiednich pomieszczeń dla działów spożywczych, żelaznego i maszyn, nasiennego i jajczarskiego powstał projekt wybudowania odpowiedniego gmachu.

Na zakres działalności spółdzielni w ostatnim czasie wpłynęła również rozbudowa sieci spółdzielni lokalnych w okolicznych gminach. „Sierp“ stał się mianowicie centralą rejonową dla spółdzielni rolniczo-handlowych w Ropie, Bobowej, Łuźnej, Rzepienniku i Bieczu. Skup zboża i produktów rolnych z dalszych gmin „Sierp“ prowadzi za pośrednictwem tych spółdzielni przy pomocy których rozprowadza również artykuły dla rolników, nawozy, materiały budowlane, pasze itp. Bezpośrednio prowadzi spółdzielnia „Sierp“ skup kontyngentowy tylko na terenie dwóch gmin i miasta Gorlic.

Ogólna działalność handlowa spółdzielni wzrasta z roku na rok.

Również stan organizacyjny uległ dalszemu znacznemu rozszerzeniu. Na dzień 31 grudnia 1941 r. liczba członków wynosi 825, w dniu zaś 31 grudnia 1942 r. już 920 osób. Zadeklarowano 1105 udziałów. Liczba zatrudnionych pracowników umysłowych i fizycznych wzrosła z 40 w roku 1941 na 55 osób w roku 1942. W okresach specjalnego nasilenia prac zatrudnia się jeszcze dodatkowo na określony czas około 20—25 osób.

Ciekawym przyczynkiem do charakterystyki miejscowych stosunków handlowych z przed obecnej wojny są podstawy rozwoju działu jajczarskiego a zwłaszcza konserwacji jaj w opisywanej spółdzielni. W roku 1940 spółdzielnia „Sierp“ przejęła akcję konserwowania jaj na rachunek Powiatowej Spółdzielni Rolniczo-Handlowej w Jasle. Okazało się, że nie potrzeba budować własnych basenów do wapnowania jaj, albowiem przed wojną już takie baseny w bardzo wielkiej ilości posiadali w Gorlicach żydzi, którzy w odpowiednio przebudowanych piwnicach w tajemnicy zaprawiali w wodzie wapiennej około 7 milionów jaj rocznie. W sezonie niskich cen na jaja prowadzono skup, aby następnie eksportować konserwowane jaja do Anglii i Niemiec. Spółdzielnia „Sierp“ znalazła dla akcji wapnowania jaj gotowe urządzenia. W roku 1910 za konserwowanie 3 miliony a w roku 1941 — 4 miliony jaj. Kierownictwo działu jajczarskiego spółdzielni stwierdza, że możliwości konserwacji są jeszcze nie wykorzystane w pełni i w mieście znalazłby się jeszcze szereg basenów.

Z nowo założonych działów wspomnieć jeszcze warto o dział zielarskim, który zaczął funkcjonować w roku 1942. W przeciągu tego roku zebrano 60 kwintali suszu ziołowego.

W lutym bieżącego roku rejonowa Spółdzielnia Rolniczo-Handlowa „Sierp“ w Gorlicach obchodzi 30-lecie swego istnienia. Niewiele spółdzielni rolniczo-handlowych może się poszczycić tak dużym a przede wszystkim tak równomiernym bez względu na warunki zewnętrzne i zmienia-

jąca się ciągle koniunkturę gospodarczą rozwojem. Słuszne przekonanie, że w pracy spółdzielczej wszystko zależy przede wszystkim od ludzi, ich woli działania i wytrwałości znajduje raz jeszcze pełne potwierdzenie: spół-

dzielnia „Sierp“ w istocie od początku swego istnienia pozostaje pod jednym i tym samym kierownictwem. W zarządzie i radzie nadzorczej zasiada jeszcze kilku działaczy, którzy byli świadkami początków działalności spółdzielni.

SPÓŁDZIELNIE SPOŻYWCÓW

Ceny za owoce i jarzyny suszone

Poniżej ogłaszamy rozporządzenie Sekretariatu Państwowego, Urząd dla Kształtowania Cen, z dnia 15 grudnia 1942 w sprawie uregulowania skali zysku dla suszonych owoców i jarzyn łącznie z grzybami.

Na podstawie § 1, ust. 2 zarządzenia co do kształtowania cen w Generalnym Gubernatorstwie (Zarządzenie o kształtowaniu cen) z dn. 12 kwietnia 1940 (Dz. Rozp. GG. I str. 131) ustanawia się w porozumieniu z Głównym Oddziałem Wyżywienia i Rolnictwa w Rządzie Generalnego Gubernatorstwa następujące uregulowanie cen dla suszonych owoców i jarzyn wszelkiego rodzaju łącznie z grzybami:

Ceny wytwórcze

Cenę wytwórczą dla suszonych owoców i jarzyn wszelkiego rodzaju łącznie z grzybami należy ustalać osobno dla poszczególnej sorty według następujących zasad.

a) Cena surowcowa.

Ta składa się z ceny zasadniczej surowca franco fabryka (każdorazowo ustalona cena wytwórcy plus opłata za zbiór [13 %] jak również rozpiętość grosisty-rozdzielcy oraz fracht) za każde 100 kg, oraz z rzeczywistej stopy eksploatacyjnej.

Cena zasadnicza i stopa eksploatacyjna wynikają z wykalkulowanej przeciętnej przerobionego surowca jednego zbioru w ciągu jednego roku gospodarczego (1 maja do 30 kwietnia).

b) Stawki najniższej eksploatacji.

Przy obliczaniu ceny za surowiec należy wziąć za podstawę następujące stawki minimalnej eksploatacji:

Fasola	6,5 %
Groch	9,0 %
Jarmuż	5,0 %
Kapusta głowiasta (bez głąbi)	3,0 %
Kapusta włoska (bez głąbi)	3,5 %
Kalafiory	4,0 %
Marchew	5,0 %
Szpinak	6,0 %
Pory (oczyszczone)	5,0 %
Cebula	6,0 %
Selery (bulwy)	4,5 %
Selery (nać) bez łądyg	5,0 %
Pietruszka (korzenie)	6,5 %
Pietruszka (nać) bez łądyg	9,0 %
Buraki czerwone	5,0 %
Grzyby	10,0 %
Kapusta czerwona (bez głąbi)	4,5 %

Koszty własne

Do ceny surowcowej, ustalonej w ten sposób, według zasad powyżej wymienionych, należy doliczyć faktycznie powstałe przy przeróbce poszczególnych sort koszty leżące w granicach ustawowych i dające się w każdej chwili udowodnić za ewentualne dodatki, płace, świadczenia socjalne, koszty fabrykacji, koszty handlowe, ewentualne koszty przesyłkowe i prowizyjne oraz podatek obrotowy.

Zysk

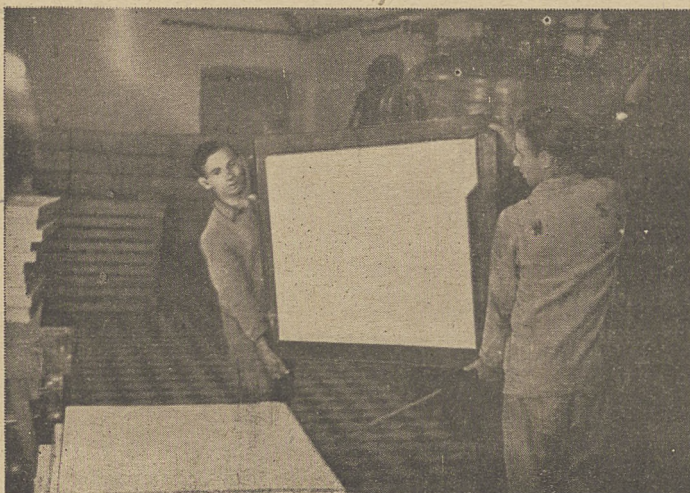
Stopa zysku wynosi dla zakładu przetwórczego 12 %.

Inne koszty

Powstałe w danym razie na podstawie okólnika nr 17/42 Rządu Generalnego Gubernatorstwa — Główny Oddział Wyżywienia i Rolnictwa, Wydział Reglamentacji Rynku — z dn. 27 sierpnia 1942 co do „Wytycznych w sprawie wytwarzania, pakowania, znakowania, magazynowania i rozdzielania jarzyn suszonych”, większe koszty wskutek prasowania i związanego z tym specjalnego opakowania, dalej mielenia i preparowania grzybów, można doliczyć do ceny sprzedażnej w faktycznej i będącej do udowodnienia, jednakże usprawiedliwionej wysokości.

Doliczanie specjalnych kosztów dla fabrykacji mieszanek w myśl „Wykazu najważniejszych sort suszonych jarzyn”, jako dodatku do wyżej wymienionego okólnika nr 17/42 jest jednak niedozwolone.

Jeśli się używa zamiast zniszczalnego materiału do opakowania (worki papierowe, opakowanie celofanowe, torebki pergaminowe itp.) trwałego opakowania (blaszane wiadra, stoje szklane wszelkiego rodzaju, skrzynki, kubły itd.), można za nie wstawiać do rachunku kwotę kau-

Z fabryk „Społem”:

Mydło w formie przed cięciem

cyjną do 5-ciokrotnej wysokości kosztów własnych z znaczeniem, że suma ta zostanie zwrócona przy oddaniu opakowania w stanie czystym i zdatnym do użytku.

Dostawa brutto za netto jest zabroniona.

Rozpiętości cen handlowych

Zasadniczo cena nabycia, dla handlu hurtowego i detalicznego wynika z ceny sprzedażnej zakładu przetwórczego loco zakład względnie loco magazyn sprzedaży handlu hurtowego plus przewozowe i fracht.

Stopa zysku wynosi:

dla handlu hurtowego . . . . . 12 % ceny zasadniczej
dla włączonego do rozdziału handlu detalicznego . . . . . 20 % ceny zasadniczej.

Przez doliczanie wymienionej stopy zysku wyrównuje się wszelkie manco i popsucie się towaru.

Wejście w życie

To rozporządzenie nabiera mocy obowiązującej z dniem 15 października 1942. Ewentualne kolidujące z nim inne nadzwyczajne zarządzenia tracą swą moc z dn. 15 października 1942.

Postanowienie karne

Wykroczenia przeciwko temu uregulowaniu cen, jak również przeciwko przepisom jakościowym i mieszkankowym z okólnika nr. 17/42 Rządu Generalnego Gubernatorstwa — Główny Oddział Wyżywienia i Rolnictwa, Wydział Reglamentacji Rynku — z dn. 27 sierpnia 1942, oraz przeciwko dodatkowi do tego okólnika, dotyczącemu spisu najważniejszych sort suszonych jarzyn, będą karane według § 6 Rozporządzenia o Kształtowaniu Cen z dn. 12 kwietnia 1940 (Dz. Rozp. GG I str. 131).

Do powyższego rozporządzenia podaje się następujące przykłady i wyjaśnienia:

Cena surowcowa za 100 kg Skup z 8 miesięcy

Kupno dnia	Cena wytwórcy za 100 kg	Oplata za skup 13 %	Stopa dla rozdzielnicy razem z manco 12+5=17%	Fracht za 100 kg	Cena zasad. franco fabryka	Faktyczna stopa eksploatacyjna
	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	%
1. 5. 1942	30,—	3,90	5,76	3,—	42,66	4,00
1. 6. 1942	40,—	5,20	7,68	4,—	56,88	4,00
1. 7. 1942	50,—	6,50	9,60	3,—	69,10	4,00
1. 8. 1942	60,—	7,80	11,53	4,—	83,33	4,25
1. 9. 1942	70,—	9,10	13,45	5,—	97,55	4,50
1. 10. 1942	80,—	10,40	15,37	2,—	107,77	4,75
1. 11. 1942	90,—	11,70	17,29	4,—	122,99	5,25
1. 12. 1942	100,—	13,—	19,21	5,—	137,21	5,25
	520,—	67,60	99,89	30,—	717,49	36,00
	podzielone przez 8 miesięcy =					
	65,—	8,45	12,49	3,75	89,69	4,50

Tym samym wynosi cena surowcowa franco fabryka (ob. wyżej pod a)

$\frac{89,69 \times 100}{4,50} = 1993,—$ zł. za 100 kg produktu gotowego (eksploatacja).

Produkt gotowy . . . . . 1993,— zł.
Koszty własne (jak wyżej) przyjęte . . . . . 500,— zł.
2493,— zł.
Zysk (jak wyżej) najwyższa stopa 12 % . . . . . 299,16 zł.
2792,16 zł.

Cena sprzedażna loco fabryka za 100 kg przykładowego produktu bez uwzględnienia wymienionych „innych kosztów“ tym samym . . . . . 2792,— zł

Tę przykładową kalkulację zrobiono dla 8-miu miesięcy. Przy trwaniu produkcji przez przeciąg 12-tu miesięcy należy oczywiście brać za podstawę 12 miesięcy.

Niższych stawek eksploatacyjnych, aniżeli ustalone powyżej pod b), nie wolno brać za podstawę. W razie powstania większych kosztów wskutek prasowania albo mielenia i preparowania np. grzybów lub ziół, nie wolno ich wciągać do kalkulacji (por. wyżej pod „inne koszty“, lecz tylko należy je dołączać do ceny sprzedażnej, czyli dorachowywać. Obliczanie w formie załącznikowej dotyczy

również sum kaucyjnych aż do 5-ciokrotnej wysokości kosztów własnych.

Wszystkie więc w formie załącznikowej dorachowane kwoty należy podać w rachunku osobno.

Przy dostawie ze strony zakładu przetwórczego franco magazyn sprzedaży hurtownika-rozdzielcy może zakład przetwórczy dodać do ceny sprzedażnej przewozowe i fracht aż do tego magazynu. Sumy te należy na rachunku również osobno zaznaczyć.

Uregulowanie cen za kapustę kiszoną

Poniżej podajemy rozporządzenie Sekretariatu Państwowego, Urząd Kształtowania Cen, w sprawie regulacji cen za kapustę kiszoną szatkowania zimowego 1942 (szatkowanie poczynawszy od 1 października 1942).

Na podstawie § 1, ust. 2, Rozporządzenia w sprawie kształtowania cen w Generalnym Gubernatorstwie (Rozporządzenie o Kształtowaniu Cen) z dnia 12 kwietnia 1940 (Dz. Rozp. GG I str. 131) ustanawia się w porozumieniu z Rządem Generalnego Gubernatorstwa — Główny Oddział Wyżywienia i Rolnictwa — następujące uregulowanie cen za kapustę kiszoną szatkowania zimowego 1942 (poczynawszy od 1 października 1942):

Postanowienia ogólne

Wszelkie w tym rozporządzeniu podane stawki kosztów ryczałtowych oraz stopy zysku można zasadniczo tylko

wtedy realizować, o ile przez to nie zostanie przekroczony zysk, usprawiedliwiony z punktu widzenia narodowo-gospodarczego.

Ceny sprzedażne zakładu przetwórczego

Celem zrównoważenia wszelkich kosztów, powstałych przy fabrykacji kiszonej kapusty, ustala się dla wytwór-

Z fabryk „Społem”:

Pakowanie kostek Maggięgo

ców kiszonej kapusty następujące ryczałtowe stawki kosztów, jako stawki maksymalne:

- a) cena zasadnicza za 200 kg surowca . . . . . 100 zł.
- b) koszty przeróbki za 100 kg . . . . . 30 zł.

Niniejszym zrównoważeniem są objęte wszelkie inne koszty, podatki, opłaty administracyjne, opłaty za zużycie beczek w wysokości maksymalnej 5-ciu zł za 100 kg gotowego produktu, jak również i manco w każdej wysokości.

Przy ustalonych stawkach kosztów została wzięta za podstawę stopa eksploatacyjna w wysokości 50 % (200 kg świeżej kapusty = 100 kg gotowego produktu).

Zysk zakładu przetwórczego wynosi najwyżej 10 % ceny kosztów.

Dostawa ze strony zakładu przetwórczego może się odbywać zasadniczo tylko w opakowaniu trwałym (beczki wypożyczane). Za nie można pobierać kaucję aż do podwójnej wysokości kosztów własnych z zaznaczeniem w rachunku, że suma ta całkowicie zostanie zwrócona po oddaniu opakowania w stanie czystym i zdatnym do użytku.

Uregulowanie rozpiętości cen handlowych

Hurtownikom-rozdziałcom wolno doliczać cenę handlową w wysokości 8 zł za

100 kg kiszonej kapusty,

jak również powstałe koszty za fracht i przewozowe. Mająca być dalej doliczaną sumę kaucyjną za wypożyczone

beczki należy w rachunku zaznaczać osobno. Hurtownicy-rozdziałcy, oddający dalej kiszoną kapustę równorzędnemu sobie kupcowi, są zobowiązani dzielić się po połowie stopą zysku ze swymi odbiorcami i zaznaczać w rachunku przypadającą na nich część.

Detailistom-rozdziałcom wolno doliczać cenę handlową w wysokości

0,25 zł za 1 kg kiszonej kapusty,

jak również powstałe koszty za fracht i przewozowe. Koszty za fracht i przewozowe nie mogą jednak przekraczać wysokości 0,05 zł za 1 kg kiszonej kapusty.

W razie oddania czystych, nieuszkodzonych, próżnych beczek należy zwracać detailistom-rozdziałcom nałożone na nich sumy kaucyjne w pełnej wysokości.

Dostawa brutto za netto jest niedopuszczalna.

Wykroczenia przeciwko temu rozporządzeniu będą karane według § 6 Rozporządzenia o Kształtowaniu Cen z dnia 12 kwietnia 1940).

Powyższa regulacja cen nabiera mocy obowiązującej z dn. 15 grudnia 1942. Inne nadzwyczajne zarządzenia, które do tego czasu wyszły, kolidujące z powyższym rozporządzeniem, zostają tym samym uchylone.

Według powyższego rozporządzenia wynosi więc cena sprzedażna za kapustę kiszoną szatkowania zimowego 1942 (począwszy od 1 października 1942)

za 100 kg gotowej kiszonej kapusty loco zakład przetwórczy najwyżej 143 zł,

przy czym wszelkie koszty łącznie z opłatą za zużycie beczek oraz z mankiem są już tą sumą objęte.

Przy dostawie franco magazyn hurtownika-rozdziałcy albo hurtowego spożywcy, względnie franco miejsce sprzedaży detailisty-rozdziałcy może zakład przetwórczy dołączyć do ceny sprzedażnej powstałe koszty za fracht i przewozowe. Kwotę za fracht i przewozowe należy zaznaczyć w rachunku oddzielnie.

Najwyższym obowiązkiem wszelkich zakładów przetwórczych, hurtowych spożywców, hurtowników i detailistów-rozdziałców jest obchodzić się jak najbardziej starannie i uważnie z beczkami. Jeszcze raz zwraca rozporządzenie na to uwagę, że przeciwko tym, którzy drogocennych surowców, którymi są drzewo i żelazo, nie traktują jako dobro narodowe, będą władze występowały jak najostrzej.

Z fabryk „Społem”:

Wytwórnia kremu kosmetycznego

Spółdzielczość w świecie

Spółdzielczość w Czechach i Morawach

Rozporządzeniem Rządu Protektoratu Czech i Moraw z dnia 3 lipca 1942 r. wprowadzono nową organizację spółdzielczości w Czechach i Morawach. Rozporządzenie Rządu przewiduje podział spółdzielczości na 4-ry grupy: Spółdzielczość Rolnicza, Spółdzielczość Budowy Mieszkań, Spółdzielczość Spożywców i Spółdzielczość Ogólno Gospodarcza. Naczelnym Związkiem spółdzielczości rolniczej jest Związek Centralny Spółdzielni Rolniczych dla Czech i Moraw z siedzibą w Pradze. Związek ten rozpada się na dwa związki krajowe, jeden dla Czech z siedzibą w Pradze, drugi dla Moraw z siedzibą w Brnie. Do Związków należą obowiązkowo wszystkie spółdzielnie rolnicze.

Wszystkie spółdzielnie nierolnicze zorganizowane są zależnie od typu w następujących Związkach: Związek Przedsiębiorstw Budowy Mieszkań w Czechach i Morawach, Związek Spółdzielni Spożywców na Czechy i Morawy oraz Ogólny Związek Spółdzielczy dla Czech i Moraw. Wszystkie te Związki mają swą siedzibę w Pradze. Jako członkowie dobrowolni mogą przystępować do Związków Spółdzielczych również i inne zrzeszenia oraz przedsiębiorstwa bez względu na ich charakter prawny. Mogą to więc być przedsiębiorstwa prywatne, spółki z nieograniczoną odpowiedzialnością, zwykłe spółki handlowe, spółki komandytowe i spółki akcyjne. Warunkiem jednakże jest, aby działalność takich dobrowolnych członków była związana ze spółdzielczością lub pozostawała pod decydującym wpływem organizacji spółdzielczej.

Wszystkie Związki spółdzielcze mają formę prawną stowarzyszenia i pozostają pod nadzorem Ministra odpowiedniego resortu. Minister wydaje statut Związku, powołuje jego Zarząd oraz oznacza dzień rozpoczęcia działalności Związku. Każdy Związek posiada następujące organy: Zarząd, Rada, Wydział badania rachunkowości, oraz zgromadzenie członków (zjazd związkowy). Budżety Związków wymagają zatwierdzenia nadzorującego Ministra: wyjątek stanowią Związki Rewizyjne Spółdzielni Rolniczych dla Czech i Moraw, których budżety zatwierdzane są przez Związek Centralny Spółdzielni Rolniczych w Pradze.

Wpis do rejestru handlowego nowo-zakładanych spółdzielni może nastąpić tylko za zgodą właściwego Związku Rewizyjnego. Opłaty związkowe podlegają w razie potrzeby ściąganiu drogą przymusowego postępowania administracyjnego. Tytuł wykonawczy stanowi potwierdzony przez Zarząd Związku wykaz zaległości.

Wspomniane na początku rozporządzenie Rządu reguluje zarazem likwidację dotychczas istniejących Związków i Central spółdzielczych, których składniki majątkowe przechodzą na rzecz nowych organizacji Centrali.

Spółdzielczość w Protektoracie Czech i Moraw osiągnęła zasadnicze znaczenie w całokształcie gospodarki. Spółdzielnie kredytowo-rolne liczyły pod koniec roku 1941 okragło 750.000 członków. Większa część spółdzielni kredytowych posiada filie oszczędnościowe oraz szkolne kasy oszczędności. Na rozbudowę czeka jeszcze obrót bezgotówkowy za pomocą czeków i przekazów bankowych, w przeciwieństwie do organizacji kredytu spółdzielczego — w każdej wsi znajduje się spółdzielnia kredytowa — spółdzielnie handlowe są organizacjami rejonowymi i obejmują swą działalnością kilka gmin. Również na działalność w większym rejonie obliczone są spółdzielnie maga-

zynowe. Spółdzielnie młynarskie mają pod swoim zarządem 62 młyny, z których każdy jest większym przedsiębiorstwem. Nad budową nowych inwestycjach spółdzielczych zwłaszcza magazynów i budynków gospodarczych, czuwa specjalny wydział budowlany. Godna uwagi jest współpraca sieci spółdzielczej z centralami handlowymi, które przeważnie zorganizowane są jako spółki prawa handlowego. Centrale te stanowią uzupełnienie pracy poszczególnych spółdzielni.

Organizacja spółdzielcza w Protektoracie Czech i Moraw osiągnęła duże wyniki w dziedzinie gospodarki nasiennej oraz hodowlanej. Dwa wielkie majątki ziemskie przeznaczone są na prace doświadczalne i hodowlę nasion.

Przeszło 70% wszystkich zakładów mleczarskich zorganizowanych jest w formie spółdzielczej. Mleczarnie działające w charakterze spółek akcyjnych są zresztą również dobrowolnymi członkami związków spółdzielczych.

Akcja przysposobienia narybku pracowników spółdzielczych znajduje szczytowy punkt w wyższej szkole rolniczo-spółdzielczej w Pradze. Jednoroczne studia w tej szkole cieszą się znakomitą i regularną frekwencją. Związek spółdzielni rolniczej na Morawach w Brnie utrzymuje spółdzielczy Zakład studiów, którego zadanie polega na opracowywaniu naukowych podstaw w dziedzinie techniki pracy i organizacji spółdzielczej.

Z powyższego krótkiego przeglądu widać, że spółdzielczość na terenie Czech i Moraw ma nie tylko dawne i chlubne tradycje, lecz dąży w swoim rozwoju do stania się główną podstawą gospodarstwa krajowego.

Spółdzielnie gospodarcze w Chorwacji

W Chorwacji zaprowadzono ostatnio jednolity typ spółdzielni gospodarczo zarobkowej, który obejmuje całokształt gospodarki rolnej, zajmuje się zakupem towarów potrzebnych członkom oraz zbytem ich produktów, a ponadto organizuje również gospodarstwo hodowlane. Obok tego typu spółdzielni utrzymane są jedynie spółdzielnie kredytowe.

Nowe typy spółdzielni w Serbii

Typy spółdzielni w dawnej Jugosławii były bardzo liczne i zróżnicowane według poszczególnych czynności gospodarczych. Obecnie starania idą w tym kierunku, ażeby działalność tych spółdzielni nastawić przede wszystkim na eksport, głównie bydła i produktów hodowlanych, oraz w kierunku podwyższenia dotychczasowej produkcji. Z drugiej strony przystąpiono do zaopatrywania wsi w artykuły pierwszej potrzeby oraz artykuły produkcyjne za pomocą awansu spółdzielczego. Równoległe do szczególnie w Jugosławii rozwiniętego typu spółdzielni zdrowia, które miały za cel zakładanie urzędzeń sanitarnych i zapewnienie stałej opieki lekarskiej na wsi, tworzy się obecnie spółdzielnie weterynaryjne, zaopatrywane we wszystkie potrzebne środki lecznicze. Przy spółdzielniach weterynaryjnych tworzy się również okręgowe stacje serologiczne.

Spółdzielczość rybacka w Dalmacji

Warunki spowodowane przez wojnę ograniczyły rybołówstwo włoskie na morzu Adriatyckim i na wodach przybrzeżnych morza Śródziemnego. Ogólny wynik połowów,

który przed wojną oceniano na 167.000 ton rocznie, a który odpowiada mniej więcej połowie połowów na całym morzu Śródziemnym zmniejszył się przeto w pewnym stopniu. W ostatnim czasie jednak zdołano wyniki połowów zwiększyć dzięki zastosowaniu lamp podwodnych.

Kryzys rybołówstwa włoskiego dotknął również w tym samym stopniu rybołówstwo dalmackie. Na miejsce rozwiązanej jugosłowiańskiej sieci spółdzielni rybackich (maszoperii) utworzono konsorcjum spółdzielni rolniczych i rybackich Dalmacji (Consorzio Cooperativo tra le Cooperative di Agricoltori e Pescatori della Dalmazia), które przejęło akcje dostarczania rybakom sieci, lamp podwodnych, materiałów pędnych i środków żywnościowych. W ten sposób uważa się, że trudności w rybołówstwie dalmackim będą mogły zostać usunięte.

Zbiórka głogu w spółdzielniach bułgarskich

Założona w roku 1924 przez Związek bułgarskich banków spółdzielczych spółdzielnia „Sadruqa“ z odp. ograniczoną obejmuje oddział jarzynowo-owocowy, który zajmuje się zbieraniem i wywozem najważniejszych rodzajów owoców i warzyw, jak świeże pomidory, papryka i cebula, świeże truskawki, jabłka, gruszki, śliwy, śliwy suszone i t. p. a ostatnio także głóg, którego owoce zawierają szczególnie duże ilości tak ważnej dla zdrowia ludzkiego witaminy „C“. Zbierane w całym kraju owoce głogu mielone są na mąkę, którą w większej części przeznaczają się na eksport. Celem osiągnięcia jak największych wyników całej akcji podzielono cały kraj na 9 rejonów produkcyjnych z dziewięcioma punktami przeróbki. W punktach tych znajdują się nowoczesne urządzenia suszarniane i przetwórcze służące do wyrobu mąki głogowej. Punkty przetwórcze znajdują się w miejscowościach: Kustendil, Plewen, Schumen, Preslow, Kotel, Karlowo, Plewdiw, Harmanli i Pasardjik. Dzięki takim przygotowaniom organizacyjnym spółdzielnia „Sadruqa“ zdołała w roku 1940 zebrać okragło 900 000 kilogramów głogu, z których osiągnięto 325 000 kg mączki głogowej. W następnym roku akcję znacznie rozszerzono, tak że zbiór wyniósł 1 450 000 kg głogu. Wszczęta przez spółdzielnię „Sadruqa“ akcja zbierania głogu dostarczyła ludności wiejskiej Bułgarii nowego źródła dochodowego a do wywozu nowy ważny artykuł o dużej wartości odżywczej.

Współpraca Węgier i Bułgarii

W Sofii odbyło się posiedzenie Bułgarsko-Węgierskiego Wydziału Spółdzielczego. Delegaci obu stron składali sprawozdania z działalności spółdzielni na swoim terenie, podkreślając możliwości dalszego rozwoju wymiany towarowej między obu krajami. Prof. Dr. Kuncz wygłosił na posiedzeniu referat na temat ujednoczenia bułgarskiego i węgierskiego ustawodawstwa spółdzielczego. Prezydentem Wydziału został wybrany hrabia Juliusz Somssich, wiceprezydentem Christo Ganew. Obecny na posiedzeniu szef gabinetu króla, poseł Pomenów oświadczył w imieniu króla Borysa, że ten gorąco popiera usiłowania i zamiary spółdzielni węgierskich i bułgarskich.

Spółdzielczość Alzacji

W ramach reorganizacji rolnictwa na terenach włączonych do Rzeszy, specjalną rolę odegrało włączenie spółdzielczości alzackiej do struktury organizacyjnej w spółdzielczości niemieckiej. Wskutek wyjątkowego zaniedbania alzackiej gospodarki rolnej oraz wskutek braku jednolitej organizacji rolnictwa we Francji, spółdzielczość alzacka rozwinęła się szeroko i wielostronnie. Rozwój ten pociągnął jednak za sobą rozczłonkowanie spółdzielczości na bardzo drobne organizacje, z których każda była nastawiona na działalność w pewnym specjalnym kierunku.

Dużo było drobnych spółdzielni kredytowych, produkcyjnych najrozmaitszego typu, związków zawodowych i fachowych o formach spółdzielczych, miejscowych syndykatów rolnych, spółdzielni hodowlanych i ubezpieczeniowych. Reforma poszła w kierunku scalenia organizacji spółdzielczych i potworzenia spółdzielni większych mających lepsze widoki rozwoju. W ten sposób w czasie od roku 1939 do końca roku 1941 zmniejszyła się liczba spółdzielni rolniczych w Alzacji z 2 417 na 831. Wszystkie spółdzielnie zostały włączone do Związku w Strassburgu.

Spółdzielnie o ustroju rolnym we Francji

Nowy ustrój rolny we Francji, który został zapowiedziany ustawą z 2 grudnia 1940 r. i ostatecznie ustalony dekretem z 27 grudnia 1942 r. opiera się w dużej mierze na organizacji spółdzielczej, jako komórce podstawowej. Najmniejszą komórką ustroju jest spółdzielnia gminna (syndicat communal) dla której ustanowiono z góry jednolitą wysokość udziału oraz odpowiedzialności. Przynależność do spółdzielni gminnej jest dobrowolna. Zakres działania spółdzielni rozciąga się nie tylko na rolników posiadających własne gospodarstwa ale również na nieposiadających roli robotników rolnych i pracowników umysłowych zatrudnionych w gospodarstwach rolnych. Ponadto członkami spółdzielni gminnej mogą być rzemieślnicy, kupcy i osoby innych zawodów, których działalność związana jest z rolnictwem. Spółdzielni takich założono dotychczas około 30.000, przez co osiągnięto prawie już zupełnie przewidywane w reformie ustrojowej zagęszczenie

Czytajcie

FACHOWE
KSIĄŻKI
ROLNICZE

WYDAWNICTWO
ROLNICZE

KRAKAU,
GLATZER STRASSE 48

TELEFONY: Nr. 116-79 i Nr. 116-80.

sieci. Spółdzielnie gminne zorganizowane są w związki regionalne (unions regionales corporatives). Związków takich utworzono dotychczas 82. Naczelną organizację w kraju stanowi Rada Narodowa organizacji rolnych (conseil national corporatif agricole), która składa się z przedstawicieli regionalnych związków-syndykatów (spółdzielni) oraz z przedstawicieli równoległych związków izb spółdzielczych (chambres syndicales) z przedstawicieli większych spółdzielni rolniczych oraz pozostałych grup wytwórców specjalnych.

Zadania Rady Narodowej polegają na kierowaniu i kontroli wszystkich organizacji rolniczych jak również na prowadzeniu akcji badawczej i doświadczalnej, zakładaniu placówek naukowych oraz przeprowadzeniu praktycznych prób w dziedzinie nowoczesnej uprawy roli. Prezesem Rady jest każdorazowy minister rolnictwa, jego stałym zastępcą jest członek Rady wybrany przez Radę. Zastępca prezesa utrzymuje bezpośrednio łączność stanu rolniczego z ministrem rolnictwa i prowadzi samodzielnie powołany przez siebie wydział złożony z 22 członków. Wydział ten jest równocześnie organem doradczym ministra rolnictwa.

Obwieszczenia Urzędowe

Składki Spółdzielni do Grupy Głównej Wyżywienia i Rolnictwa

Zarządzeniem kierownika Grupy Głównej Wyżywienia i Rolnictwa w Izbie Centralnej z dnia 18 stycznia 1943 r. ustanowiona została składka na rzecz wymienionej wyżej Izby Grupy Głównej od spółdzielni i central handlowych spółdzielczych, należących do Związku Rewizyjnego Spółdzielni Rolniczych w Generalnym Gubernatorstwie. Składka wynosi 0,5% od obrotu w złotych, dokonanego w czasie od 1 stycznia do 30 czerwca 1942 r.

Jako obrót uważa się obroty:

- 1) gospodarki zbożem i paszą,
- 2) produktami ogrodnictwami,
- 3) gospodarki cukrem i słodyczami,
- 4) gospodarki browarowej,
- 5) gospodarki przemysłowej oraz pozostałych artykułów pierwszej potrzeby.

Na podstawie wyjaśnień Grupy Głównej Wyżywienia i Rolnictwa do obrotu zbożem należą tylko prowizje agencyjne. Dlatego też do obrotu z gospodarki zbożem i paszami nie należy zaliczać wartości zbóż kontyngentowych, a jedynie prowizję, jaką spółdzielnie otrzymują w charakterze agentów LZ (Centr. Urząd Rolniczy).

Pod gospodarką zbożem i paszami rozumie się obrót nie tylko zbożem, ale również mąką i innymi przetworami zbożowymi, jako też obrót strączkowymi, nasionami olejnymi i t. p. Tak samo zalicza się tutaj obrót słomą, sianem, przeróbka na paszę i t. p.

Pod obrót z gospodarki ogrodniczej podpada nie tylko handel produktami, lecz również i przetwórczość i skład. W wykazach, które spółdzielnie będą nadsyłały Centrali Związku Rewizyjnego w Krakowie, należy rozgraniczyć obroty, dokonane w ramach gospodarki wyżywienia, a więc w ramach powyższych punktów od 1) do 4) od obrotów, dokonanych w ramach gospodarki przemysłowej oraz pozostałych artykułów pierwszej potrzeby (punkt 5).

Pod obrotami, dokonanymi w ramach gospodarki przemysłowej rozumie się obroty wytworami przemysłu. Należy jednak zaznaczyć, że obroty, dokonane w ramach przemysłu spożywczego, a więc na przykład w piekarni, młynie, fabryce przetworów owocowych, suszarni jarzyn itp. nie podpadają pod gospodarkę przemysłową, lecz pod gospodarkę wyżywienia.

Pod obrót zaliczalny jako podstawa do płacenia składek na rzecz Grupy Głównej Wyżywienia i Rolnictwa nie podpada:

- 1) gospodarka bydłem,
- 2) gospodarka jajczarska i drobiem,
- 3) gospodarka ziemniaczana,
- 4) gospodarka mleczarska i tłuszczami,
- 5) gospodarka rybną.

W ten sposób składki powyższych nie będą płaciły: spółdzielnie kredytowe a również spółdzielnie mleczarskie, ponieważ od obrotów z gospodarki mleczarskiej i tłuszczami ściągają się lub też ściąganie składki w inny sposób. Płacić natomiast składki będą wszystkie inne spółdzielnie.

Spółdzielnie obowiązane do płacenia składek powinny wypełnić podany na końcu niniejszego artykułu (na dalszej

stronie) formularz i nadesłać go do Centrali Związku Rewizyjnego Spółdzielni w Generalnym Gubernatorstwie, Kraków, Straszewskiego 43. Formularz wykazu obliczenia składek winien być nadesłany w tym samym terminie, który obowiązuje dla wpłacenia samej składki, t. zn. do dnia 15 marca b. r.

Specjalna rubryka wykazu poświęcona jest składkom już wpłaconym do Izby Centralnej, Grupa Główna Gospodarki Przemysłowej, za rok kalendarzowy 1942. Składki te ulegają odliczeniu od ogólnej sumy składek za rok 1942. Na przyszłość nie będzie się pobierało składek na rzecz Grupy Głównej Gospodarki Przemysłowej, ponieważ grupa ta przeprowadza we własnym zakresie rozliczenia z Grupą Główną Gospodarki Wyżywienia i Rolnictwa.

Obliczenie i przekazywanie składek za czas od 1 stycznia 1943 r. dokonywać się będzie w ten sposób, że terminem płatności oraz przesyłania wykazów wymiarów składki za pierwszy kwartał będzie dzień 30 czerwca 1943 r., za drugi kwartał dzień 30 września 1943 r. za trzeci kwartał dzień 31 grudnia 1943 r., za czwarty kwartał 1943 dzień 31 marca 1944 r. i t. d.

Wyłączenie z pod obowiązku płacenia składek obrotu, wynikających z gospodarki bydłem, gospodarki jajczarskiej i drobiem, gospodarki ziemniakami, gospodarki rybnej oraz gospodarki mleczarskiej i tłuszczami będzie aktualne aż do 31 marca 1943 r., t. zn. że obroty z powyższych dziedzin gospodarczych nie są doliczalne do wymiaru składek za rok 1942 oraz za pierwszy kwartał roku 1943. Od 1 kwietnia 1943 r. będzie się natomiast ustalać wysokość składek na podstawie wszystkich gałęzi gospodarczych wyżywienia i rolnictwa. Dlatego też proponowany na końcu formularz wykazu wymiaru składek będzie obowiązywał tylko za rok 1942 oraz za pierwszy kwartał 1943 r. Formularz obowiązujący na przyszłość będzie podany w swoim czasie w „Spółdzielcy“.

Terminem płatności składek obliczonych za rok 1942 jest dzień 15 marca 1943 r. Do tego dnia spółdzielnie powinny przekazać obliczoną na wykazie sumę składek do Centralnej Kasy Spółek Rolniczych w Krakowie, plac Szczepański 6, na następujące konto: Komisarz Związku Rewizyjnego Spółdzielni w Gen. Gub. „Składki dla Izby Centralnej, Grupa Główna Wyżywienia i Rolnictwa“. Równocześnie należy przesać wykaz obliczenia składek pod wyżej wspomnianym adresem Centrali Związku Rew. w Krakowie.

Każda spółdzielnia przekazuje składki oraz przesyła wykaz bezpośrednio. Składki ani wykazy nie mogą być zbierane i wysyłane zbiorowo przez Związki Okręgowe lub spółdzielnie powiatowe.

Spółdzielnie mleczarskie, które nie płacą składek za rok 1942 oraz za pierwszy kwartał roku 1943 będą płaciły składki do Grupy Głównej Wyżywienia i Rolnictwa od dn. 1 kwietnia 1943 r.

Na podstawie wyjaśnienia otrzymanego z Izby Centralnej, Grupa Główna Wyżywienia i Rolnictwa, jeszcze raz wyjaśniamy, że od transakcji agencyjnej (zboże agencyjne) do obrotu jako podstawy składek przyjmuje się tylko prowizję, ponieważ transakcji agencyjnych spółdzielnie nie prowadzą ani we własnym imieniu ani na własny rachunek. Inaczej ma się sprawa z obrotem komisowym, do którego zalicza się całą wartość fakturową.

Wykaz obliczenia składek

do Grupy Głównej Wyżywienia i Rolnictwa w Izbie Centralnej za czas od 1. I. do 31. XII. 1942 r.

Firma Spółdzielni		w		Okręg	
L. p.	O b r ó t				
za czas					
	w dziedzinie gospodarki rolnictwa i wyżywienia:	w dziedzinie gospodarki przemysłowej:			Składka 0,5%/o
1	1) zbożem i paszami 2) produktami ogrodnictwami 3) cukrem i słodyczami 4) produktami browarnymi 5) innymi środkami spożywczymi	1) produktami przemysłu niespożywczego 2) produktami przemysłu nierolnego 3) niespożywczymi artykułami pierwszej potrzeby	razem		
2	100.000	100.000	200.000		2.000.—
3		Składkę do Grupy Głównej Gospod. Przemysłowej za rok 1942 wpłacono dnia . . . . . za kwitelem, przekazem Nr.			700.—
4	Pozostaje do wpłacenia w Centralnej Kasie Spółek Rolniczych w Krakowie na konto: Komisarz Związku Rewizyjnego Spółdzielni w GG. „Składki dla Izby Centralnej Grupa Główna Wyżywienia i Rolnictwa”. Powyższą sumę wpłacono dnia				1.300.—

Zeznania podatkowe

Dziennik Urzędowy dla Generalnego Gubernatorstwa (str. 225) zawiera obwieszczenie kierownika Wydziału Głównego Finansów w Rządzie Generalnego Gubernatorstwa z dnia 28 stycznia 1943 r. o obowiązku składania zeznań podatkowych dla wymiaru podatku obrotowego 1942. W obwieszczeniu podany jest wykaz osób zobowiązanych do złożenia zeznań podatkowych dla wymiaru podatku obrotowego 1942 oraz dla wymiaru podatku dochodowego za rok 1942; ponad to podane są terminy, w których zeznania podatkowe mają być złożone. Niezłożenie zeznań podatkowych oraz niezłożenie ich w terminie ulega karze. Celem ułatwienia płatnikom podatków spełnienia obowiązków ciążyących na nich w myśl cytowanego wyżej obwieszczenia, podajemy poniżej objaśnienia do treści obwieszczenia.

Podatek obrotowy

Do złożenia zeznań podatkowych dla podatku obrotowego za rok kalendarzowy 1942 zobowiązane są wszystkie osoby fizyczne i prawne, jawne spółki handlowe, spółki komandytowe i spadki wakuujące (nieobjęte), które w roku kalendarzowym 1942 na obszarze Generalnego Gubernatorstwa wykonywały odpłatnie i zawodowo prywatno-prawne świadczenia rzeczy lub usług.

Osoby, które w roku kalendarzowym 1942 dokonywały wyłącznie obrotów wolnych od opodatkowania, nie potrzebują składać zeznania podatkowego do podatku obrotowego za rok 1942. Obroty wolne od podatku określone są w artykule 3 ustawy o podatku obrotowym z dnia 4 maja 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr. 34 poz. 292) względnie w paragrafach 13 do 27 rozporządzenia wykonawczego do tej ustawy, z dnia 19 kwietnia 1939 r. (Dz. U. R. P. Nr. 44 poz. 287).

Wolne od podatku obrotowego są między innymi następujące obroty:

a) ze sprzedaży produktów własnego lub wdzierżawionego gospodarstwa rolnego lub leśnego, nieprzerobionych w zakładach przemysłowych, jeżeli sprzedaż nie następuje w specjalnie w tym celu utrzymywanych zakładach handlowych stałych poza terenem własnych lub dzierżawionych nieruchomości. Sprzedaż produktów gospodarstwa mlecz-

nego prowadzona na terenie gminy miejskiej podlega jednak podatkowi obrotowemu, jeżeli zakład sprzedaży nie ma charakteru gospodarstwa rolnego. Również sprzedaż drewna i wyrębów leśnych prowadzona przez kupców podlega podatkowi obrotowemu;

b) z dzierżawy lub wynajmu nieruchomości;

c) ze sprzedaży eksportowej, jeżeli obroty te wykazane zostaną za pomocą prawidłowo prowadzonych ksiąg handlowych;

d) z przemysłu dorożkarskiego lub przewoźniczego, jeśli prowadzony on jest osobiście lub przy zatrudnieniu co najwyżej jednego członka najbliższej rodziny; członkami najbliższej rodziny w rozumieniu tego przepisu są krewni i powinowaci, którzy żyją z prowadzącym przemysł przewoźniczy we wspólnym gospodarstwie domowym.

Handlujący lub prowadzący przemysł, którzy utrzymują większą ilość specjalnych przedsiębiorstw zobowiązani są do złożenia zeznania podatkowego dla każdego przedsiębiorstwa lub zakładu z osobna.

Osoby fizyczne, jawne spółki handlowe, spółki komandytowe oraz nie objęte masy spadkowe winny złożyć zeznania podatkowe dla wymiaru podatku obrotowego za rok 1942 w miejscowo właściwym urzędzie skarbowym najpóźniej do 1 marca 1943 r. Zeznania podatkowe, które handlujący lub prowadzący przemysł składa dla każdego ze specjalnych przedsiębiorstw z osobna winny być składane w urzędach skarbowych właściwych dla siedziby poszczególnych przedsiębiorstw.

Osoby prawne również są zobowiązane złożyć zeznanie do podatku obrotowego dla każdego przedsiębiorstwa z osobna. Zeznania osób prawnych winny natomiast być doręczone najpóźniej do 1 maja 1943 r. w urzędach skarbowych właściwych dla siedziby poszczególnych przedsiębiorstw lub zakładów.

Podatek dochodowy

Do składania zeznań podatkowych dla wymiaru podatku dochodowego za czasokres wymiaru 1942 według dochodu w roku kalendarzowym 1942 (roku gospodarczym 1941/42) są zobowiązane:

1. wszystkie osoby prawne i spadki wakuujące;

2. wszystkie zakłady oraz inne masy majątkowe, prowadzone na zlecenie i na rachunek Generalnego Guberna-

torstwa. Wchodzą tu przede wszystkim w rachubę przedsiębiorstwa, nieruchomości i inne masy majątkowe pozostające pod zarządem powierniczym;

3. wszystkie osoby fizyczne, bez względu na narodowość, jeżeli ich dochód całkowicie lub częściowo składał się z zysków z rolnictwa i leśnictwa, z przedsiębiorstwa przemysłowego lub z pracy samodzielnej a zysk został ustalony na podstawie zamknięcia ksiązkowego;

4. niemieckie osoby fizyczne, jeżeli ich dochód wynosił więcej niż 7000 złotych a wpływy, które nie zostały opodatkowane podatkiem od wynagrodzeń wynoszą ponad 1000 złotych.

Jeżeli dochód niemieckiej osoby fizycznej składa się całkowicie z wpływów podlegających podatki od wynagrodzeń to należy złożyć zeznanie dla podatku dochodowego tylko w następujących wypadkach:

a) jeżeli podatnik pobierał wynagrodzenie za pracę od kilku pracodawców, a dochód wynosił więcej aniżeli 15 000 złotych,

b) jeżeli w dochodzie zawarte są inne, w szczególności jednorazowe płace, które zostały udzielone obok bieżącego wynagrodzenia za pracę, a dochód wynosił więcej niż 16 000 złotych,

c) jeżeli u podatnika, przy obliczeniu jego podatku od wynagrodzeń zostały uwzględnione jako członkowie rodziny tylko dzieci nieślubne, pasierby, względnie pasierbice nieślubne, dzieci przyjęte na wychowanie, lub potomkowie tych osób, a dochód wynosił więcej niż 19 500 złotych.

5. nieniemieckie osoby fizyczne, jeżeli dochód wynosił więcej niż 900 złotych a wpływy, które nie zostały opodatkowane podatkiem od wynagrodzeń wynoszą więcej niż 500 złotych.

Przykład 1: Rolnik-Polak, który tylko odrębnie notował swoje wpływy, miał w roku kalendarzowym 1942 dochód w wysokości 4 800 złotych. Jest on zobowiązany do złożenia zeznania podatkowego.

Przykład 2: Pracobioreca-Polak miał w roku kalendarzowym 1942 dochód 3 600 złotych. W tym zawarte są

Spółdzielczość

daje zadatki lepszego jutra

obok wpływów z pracy niesamodzielnej w sumie 2 400 złotych wpływy z gospodarstwa rolnego w wysokości 1 200 złotych. Taki pracobioreca jest zobowiązany do złożenia zeznania dla podatku dochodowego za rok 1942.

Jeżeli dochód składa się całkowicie z wpływów podlegających podatki od wynagrodzeń, to należy złożyć zeznanie dla podatku dochodowego tylko:

a) jeżeli podatnik pobierał wynagrodzenie za pracę od kilku pracodawców a dochód wyniósł więcej niż 4 500 złotych,

b) jeżeli w dochodzie zawarte są inne, w szczególności jednorazowe płace, a dochód wyniósł więcej aniżeli 14 500 złotych;

6. wszyscy podatnicy wezwani przez urząd skarbowy do złożenia zeznania podatkowego. Wezwanie może nastąpić na drodze obwieszczenia publicznego. Doręczenie formularzy dla zeznań podatkowych jest uważane za wezwanie do złożenia zeznań podatkowych.

Niemieckimi osobami fizycznymi w rozumieniu powyższych wywodów są:

1. obywatele niemieccy, którzy są także narodowości niemieckiej,

2. osoby narodowości niemieckiej.

Podatnicy Niemcy winni przy wypełnianiu zeznania do podatku dochodowego na rok 1942 uwzględnić umowy obowiązujące między Rzeszą a Generalnym Gubernatorstwem, celem uniknięcia podwójnego opodatkowania.

Osoby prawne są zobowiązane do złożenia zeznań najpóźniej do 1 maja 1942, wszyscy inni podatnicy najpóźniej do 1 marca 1942 r. w urzędzie skarbowym właściwym dla siedziby lub miejsca zamieszkania podatnika. Terminem rozstrzygającym dla siedziby lub miejsca zamieszkania podatników jest dzień 15 grudnia 1942.

Formularze

Do zeznań podatkowych należy używać urzędowych formularzy, które urzędy skarbowe wydają bezpłatnie.

Skutki nieterminowych i fałszywych zeznań

Kto nie złoży zeznania podatkowego, lub złoży je nie we właściwym terminie, względnie w zeznaniach podatkowych podaje dane nieprawdziwe lub niepełne, zostanie ukarany. Ponadto może zostać przy spóźnionym złożeniu zeznań podatkowych nałożony dodatek aż do 10% podatku ostatecznie ustalonego.

Lista punktów na towary włókiennicze

Numer towaru	Punkty	
6613	Pulowery, kamizelki dziane, bez lub z $\frac{1}{4}$ rękawów, z wełny lub z materiałów zawierających wełnę	8
6614	Detto, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	5
6615	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	8
6620	Spody pod sukienki, hałeczki, także dziane, z wełny lub z materiałów zawierających wełnę	6
6621	Detto, ze sztucznego jedwabiu, lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	3
6622	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	6
6630	Bluzki, także bluzki do prania, z wełny lub z materiałów zawierających wełnę	4
6631	Detto, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	3
6632	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	4
6640	Spódnice, również fałdowane i dziane, z wełny lub z materiałów zawierających wełnę	6
6641	Detto, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	4
6642	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	5
6650	Staniczki (odzież wierzchnia), również dziane, z wełny lub z materiałów zawierających wełnę	4
6651	Detto, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	3
6652	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	4
6661	Pończochy wszelkiego rodzaju	3
6662	Skarpetki wszelkiego rodzaju, z wełny lub z materiałów zawierających wełnę	2
6663	Detto, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	1
6664	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	2
6665	Cholewki do pończoch	2

G. Odzież wspólna dla dorosłych i dzieci, łącznie z dziećmi nieletnimi

6901	Kapelusze filcowe i sukienne, półfabrykaty, jak i inne okrycia głowy wszelkiego rodzaju, z wyjątkiem czapek	3
------	---	---

Numer towaru		Punkty	Numer towaru		Punkty
6609	Czapki wszelkiego rodzaju	2	7227	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	9
6911	Nabruszniki tkane	10	7228	Ubranka do zabaw i do przebywania na powietrzu, dziane, z wełny lub z materiałów zawierających wełnę	8
6912	Nabruszniki dziane	6	7229	Detto, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	5
6913	Nakolanniki	3	7230	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	6
6914	Napierśniki	4	7231	Pajacyki (z rękawkami), z wełny lub z materiałów zawierających wełnę	13
6915	Ciepłe mankietki	1	7232	Detto, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	10
7076	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	8	7233	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	12
7077	Plaszczyki, podszyte, z wełny lub z materiałów zawierających wełnę	14	7234	Rajtuz	9
7078	Detto, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	10	7235	Ubranka z kamaszami	16
7079	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	12	8134	Obrusy, nakrycia, serwetki ze sztucznego jedwabiu lub wełny włóknikowej, także w połączeniu tych dwóch namiastek, albo ze sztucznego jedwabiu w połączeniu z innymi materiałami włókienniczymi, drukowane lub tkane w kolorach, przy nakryciach należy za każdy $\frac{1}{4}$ m ² zużytego materiału obliczać łącznie dla obrusa i serwetek	1
7080	Pelerynki (także z kapuzą), tkane, z wełny lub z materiałów zawierających wełnę	14	8141	Ręczniki, 48/100 cm	5
7081	Detto, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	9	8142	Ręczniki robocze, 75/75 cm	6
7082	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	12	8143	Ręczniki frotté, 48/100 cm	5
7083	Pelerynki, dziane	8	8144	Prześcieradła kąpielowe i prześcieradła kąpielowe frotté za każdy m ²	11
7084	Wszelkiego rodzaju okrycia głowy	2	8150	Ścierki do naczyń i szkła, 55/55 cm	3
7085	Szale, z wełny lub z materiałów zawierających wełnę	3	8161	Derki dla koni i bydła	25
7086	Detto, ze sztucznego jedwabiu, lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	2	8162	Derki deszczowe dla koni i bydła	25
7087	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	2	8171	Kapy na łóżka	20
7088	Rękawice dwupalcówki	1	8172	Kapy watowe i narzuty na łóżka	35
7091	Pieluszki batystowe	1	8173/74	Ochraniacze materaców	20
7092	Inne pieluszki	1	8175	Przykrycia na meble	20
7100	wkładki moltonowe, około 40/50 cm	2	8200	Serwetki	4
7110	Prześcieradła do owijania, z flaneli pieluszkowej i z innych materiałów, około 80/80 cm	6	8211	Prześcieradła do magłu, 130/300 cm	39
7120	Prześcieradła kąpielowe (nie większe jak 100/100 cm)	11	8212	Prześcieradła do magłu gorącego, 130/300 cm	39
7130	Śliniaczki	1	8220	Prześcieradła do koszów hieliznianych	15
7140	Kocvky do ochrony wózczyka (nie większe jak 75/100 cm)	11	8230	Narzuty na kanapy i otomany, o ile nie są większe niż 150/300 cm	50
7141	Inne kocyki do wózczyka, do spania, chustki (nie ponad 75/100 cm), z wełny lub z materiałów zawierających wełnę	15	8240	Płachty brezentowe, za każdy m ²	10
7142	Detto (nie ponad 100/150 cm), z wełny lub z materiałów zawierających wełnę	30	8250	Płachty namiotowe, za każdy m ²	10
7151	Detto (nie ponad 75/100 cm), z wszystkich innych materiałów włókienniczych	11	8260	Gotowe dekoracje, za każdy m ²	10
7152	Detto (nie ponad 100/150 cm), z wszystkich innych materiałów włókienniczych	22	8270	Inne gotowe przedmioty dekoracyjne i firanki (por. Nr. 9341, 9371, 9372 i 9373)	
7153	Kołdry i pierzynki puchowe	35	K. Towary metrowe i inne materiały włókiennicze		
7171	Prześcieradła 80/100 cm	8	9011	Drelichy, także drelichy granatowe, 80 cm szer. ± pełnych 10 cm różnicy w szerokości = 1 punkt	8
7172	Detto, 100/160 cm	16	9012	Zefiry gładkie i kolorowe, tkane, 80 cm szerokie ± pełnych 10 cm różnicy w szerokości = 1 punkt	8
7181	Poszewki na pierzynki 65/90 cm	13	9013	Płótna granatowe, 80 cm szerokie ± pełnych 10 cm różnicy w szerokości = 1 punkt	8
7182	Detto, 100/150 cm	34	9014	Płótno żaglowe dla specjalnych ubrań ochronnych, za 1 m ²	10
7190	Poszewki na poduszki 35/40 cm	4	9015	Surówka dla specjalnych ubrań ochronnych 80 cm szeroka ± pełnych 10 cm różnicy w szerokości = 1 punkt	8
7200	Skarpeteczki, pończoszki, dziane lub dzierzgane, buciczki niemowlęce	2	9016	Surówka gruba na ubrania do pracy przy mierzwie i nawozie, 80 cm szeroka ± pełnych 10 cm różnicy w szerokości = 1 punkt	8
7211	Staniczki tkane	2	9017	Moleskin na kurtki dla spawaczy, 80 cm szeroki ± pełnych 10 cm różnicy w szerokości = 1 punkt	8
7212	Detto, dziane	3	9018	Surówka gruba na fartuchy robocze, 80 cm szeroka ± pełnych 10 cm różnicy w szerokości = 1 punkt	8
7220	Sukienki lub ubranka, tkane, z wełny lub z materiałów zawierających wełnę	10	9021	Korty jak Genua, do konnej jazdy, welwet, pilot na ubrania robocze, 72 cm szerokie ± pełnych 10 cm różnicy w szerokości = 1 punkt	8
7221	Detto, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	6			
7222	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	9			
7223	Sukienki lub ubranka, dziane, z wełny lub z materiałów zawierających wełnę	13			
7224	Detto, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	10			
7225	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	12			
7226	Ubranka do zabaw, ubranka przewiewne, tkane, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	6			

Numer towaru	Punkty	Numer towaru	Punkty
9022		9191	
Nie wełniane i nie zawierające wełny materiały na ubrania męskie i płaszcze letnie, szerokości 143 cm, waga metra ponad 300 g	16	Gorsetowe materiały ze sztucznego jedwabiu lub zawierające sztuczny jedwab, 84 cm szerokie ± pełnych 7 cm różnicy w szerokości = 1 punkt	13
± pełnych 9 cm różnicy w szerokości = 1 punkt		9192	
9023		Inne gorsetowe materiały, 84 cm szerokie	13
Nie wełniane i nie zawierające wełny materiały na ubrania chłopięce i płaszcze letnie, 143 cm szerokości, waga metra ponad 300 g	16	± pełnych 7 cm różnicy w szerokości = 1 punkt	
± pełnych 9 cm różnicy w szerokości = 1 punkt		9193	
9024		Drelichy zawierające bawełnę i satyny na pasy kobiece, 84 cm szerokie	13
Nie wełniane i nie zawierające wełny męskie i chłopięce materiały na płaszcze zimowe, 143 cm szerokie	22	± pełnych 7 cm różnicy w szerokości = 1 punkt	
± pełnych 6 cm różnicy w szerokości = 1 punkt		9201	
9031		Materiały na chusteczki ze sztucznego jedwabiu lub zawierające sztuczny jedwab, do 68 cm szerokie	4
Whipkord, Buckskin, Tirtex, prążkowane materiały spodniowe na ubrania robocze, 143 cm szerokie	16	większe szerok. od rozp. 17 cm o 1 pkt. więcej	
± pełnych 9 cm różnicy w szerokości = 1 punkt		9202	
9032		Inne materiały na chusteczki, 80 cm szerokie	8
Materiały kurtkowe tzw. loden, 143 cm szerokie ± pełnych 9 cm różnicy w szerokości = 1 punkt	16	± pełnych 10 cm różnicy w szerokości = 1 punkt	
9041		9210	
Flanele gładkie kolorowe na bieliznę tzw. Schlosser u. Mil.-Flanelle, 80 cm szerokości	8	Dziane materiały z wełny lub zawierające wełnę na spodnią bieliznę, 140 cm szerokie	10
± pełnych 10 cm różnicy w szerokości = 1 punkt		± pełnych 20 cm różnicy w szerokości = 1 punkt	
9130		9221	
Welwet na suknie i podszewki (aksamit) cały lub częściowo z bawełny lub z wełny włóknikowej, 80 cm szeroki	8	Dziane materiały ze sztucznego jedwabiu na bieliznę spodnią, 140 cm szerokie	7
± pełnych 10 cm różnicy w szerokości = 1 punkt		± pełnych 20 cm różnicy w szerokości = 1 punkt	
9140		9222	
Inne materiały ubraniowe np. bawełny, wełny włóknikowej, z włókien kory lipowej lub w wzajemnym połączeniu, 80 cm szerokie	8	Inne materiały dziane na bieliznę spodnią, 140 cm szerokie	10
± pełnych 10 cm różnicy w szerokości = 1 punkt		± pełnych 20 cm różnicy w szerokości = 1 punkt	
9151		9230	
Materiały fartuchowe, ze sztucznego jedwabiu lub w połowie ze sztucznego jedwabiu, do 68 cm szerokie	4	Dziane materiały wełniane lub zawierające wełnę, na bieliznę wierzchnią, 143 cm szerokie	16
9152		± pełnych 9 cm różnicy w szerokości = 1 punkt	
Materiały „Warp“, 85 cm szerokie	8	9241	
± pełnych 10 cm różnicy w szerokości = 1 punkt		Dziane materiały ze sztucznego jedwabiu, na bieliznę wierzchnią, do 68 cm szerokie	4
większe szerok. od rozp. 17 cm o 1 pkt. więcej		większe szerok. od rozp. 17 cm o 1 pkt. więcej	
9153		9376	
Pozostałe materiały fartuchowe 80 cm szerokie ± pełnych 10 cm różnicy w szerokości = 1 punkt	8	Ryszki, falbanki, zasłony i hafty bielizniane do 2 ¹ / ₂ cm szerokości (towar metrowy)	1/2
9160		± pełnych 2 ¹ / ₂ cm różnicy w szerok. = 1/2 pkt.	
Materiały na bieliznę osobistą, z wyjątkiem flaneli i sztucznego jedwabiu 80 cm szerokie	8	9378	
± pełnych 10 cm różnicy w szerokości = 1 punkt		Pilśniowe bandeau, 40 × 120 cm	6
9161		9379	
Materiały bielizniane z naturalnego jedwabiu lub zawierające naturalny jedwab 80 cm szerokie	8	Sztumpy i kapliny	3
± pełnych 10 cm różnicy w szerokości = 1 punkt		9380	
9162		Namiastki (np. Ingelith) dla celów odzieżowych	3
Materiały na białe kołnierzyki (twarde i zwykłe) 80 cm szerokie	8		
± pełnych 10 cm różnicy w szerokości = 1 punkt			
9163			
Wkładkowe materiały do koszul z tkanin, 80 cm szerokie	8		
± pełnych 10 cm różnicy w szerokości = 1 punkt			
9171			
Sztuczny jedwab bielizniany dla mężczyzn do 68 cm szeroki	4		
większe szerok. od rozp. 17 cm o 1 pkt. więcej			
9172			
Sztuczny jedwab bielizniany dla kobiet do 68 cm szeroki	4		
większe szerok. od rozp. 17 cm o 1 pkt. więcej			
9181			
Materiały na bieliznę pościelową i do użytku domowego, także ze sztucznego jedwabiu i drapane, 80 cm szerokie	8		
± pełnych 10 cm różnicy w szerokości = 1 punkt			
9182			
Materiały na bieliznę dla niemowląt, 80 cm szerokie	4		
± pełnych 20 cm różnicy w szerokości = 1 punkt			
9183			
Batyst na pieluszki, 80 cm szeroki, podwójnie tkany za 0,85 m długości	1		
9184			
Batyst na pieluszki, 80 cm szeroki, pojedynczo tkany na 1,70 m długości	1		
9185			
Ręcznikowe materiały 80 cm szerokie	8		
± pełnych 10 cm różnicy w szerokości = 1 punkt			
9186			
Materiały frotté, 80 cm szerokie	8		
± pełnych 10 cm różnicy w szerokości = 1 punkt			

Tkaniny dla celów technicznych i im podobnych, jako też inne nie wymienione tkaniny

9382		Tkaniny, zawierające wełnę, również fryzy, 143 cm szerokości	16
± pełnych 9 cm różnicy w szerokości = 1 punkt			
9383		Tkaniny ze sztucznego jedwabiu lub półjedwabiu, do 68 cm szerokości	4
większe szerok. od rozp. 17 cm o 1 pkt. więcej			
9384		Inne tkaniny np. molton, 80 cm szerokości	8
± pełnych 10 cm różnicy w szerokości = 1 punkt			
9385		Materiały na plecaki	10
9386		Materiały do watowania	8
9387		Materiały ze sztucznego jedwabiu dla celów dalszej przeróbki przemysłowej (tafty, rypsy), do 68 cm szerokości	4
większe szerok. od rozp. 17 cm o 1 pkt. więcej			
9388		Materiały ze sztucznego jedwabiu dla celów dalszej przeróbki przemysłowej (atlas, krep), do 68 cm szerokości	4
większe szerok. od rozp. 17 cm o 1 pkt. więcej			
9389		Materiały ze sztucznego jedwabiu dla celów dalszej przeróbki przemysłowej (Polstoffe), do 68 cm szerokości	4
większe szerok. od rozp. 17 cm o 1 pkt. więcej			

Przędze

9391		100 g przędzy do robót na drutach zawierającej wełnę	6
9392		100 g innej przędzy do robót na drutach	4
9394		Przędza do robót ręcznych w zwojach do 12 ¹ / ₂ g	1/2
9395		Przędza do robót ręcznych w zwojach do 25 g	1
każde rozpoczęte 25 g = 1 punkt więcej			

Rozgraniczenie wielkości listy punktów.

Uwaga wstępna: Odnośnie do artykułów wymienionych po lewej stronie należy każdorazowo podawać dla niemowląt, małych dzieci, dziewcząt i chłopców odpowiednie numery pozycji według listy punktów dla nabycia towarów wraz z odnoszącymi się do tej pozycji wielkościami. — Wielkości, wychodzące poza granice górne podane dla dziewcząt lub chłopców, muszą być obliczane według wartości punktów dla chłopców.

I. Odzież z materiałów tkanych

Artykuł	Niemowlęta		Nieletnie dzieci		Wielkości dla dziewcząt		Chłopcy	
	Pozycja	Wielkość	Pozycja	Wielkość	Pozycja	Wielkość	Pozycja	Wielkość
Płaszcze (płaszcze zimowe, przejściowe i letnie, płaszcze i peleryny lodenowe, gumowe i deszczowe)	7074	40, 42	6140—6143	45, 50, 55 =00, 0, 1	4060—4061 4071—4076	60—112	3101—3107	2—12 i 13 =38
Wiatrówki-kurtki, wiatrówki-bluzy	—	—	—	—	4081—4082	60—110	3111—3112	2—12 i 13 =38
Ubrania narciarskie, kurtki spodnie	—	—	—	—	4650 4660 5670	60—100	3650 3660—3670	2—12 i 13 =38
Ubrania (ubranka do prania, do zabawy i przebywania na powietrzu, także pojedyncze spodnie)	7221	40, 42	6050—6051 6070—6072 6111	45, 50, 55 =00, 0, 1	5060—5061	60—110	3011—3012 3031—3032 3040—3041 3050—3051	2—12 i 13 =38
Kurtki, kurtki krótkie (także kurtki do prania), kamizelki tatrzańskie	7030 7041	odpowiada 40—42	6130—6132	0—2 odpowiada 45, 50, 55	4051—4058	60—110	3021—3024 3062—3063 3612	2—12 i 13 =38
Sukienki, halki, kostiumy, komplety	7221 7231	00—0 odpowiada 40—42	6080—6081 6120 6640—6642	45, 50, 55	4011—4013 4031—4036 4041—4044	60—110	—	—
Bluzy	—	—	6630—6632	00, 0, 1 odpowiada 45, 50, 55	4091 4095	60—110	3060—3061	2—12
Koszulki lub bluzy Polo (także kurtki-Polo)	—	—	6510—6512	2/630=0—3 odpowiada 45—55	4681—4683	32—40 =60—110	3126—3128	32—40 =2—12
Fartuchy	7290	40, 42	6160—6163	45—55	5052—5055	60—90	5050—5051	60—90
Fartuchy-kitle	—	—	—	—	5052—5053	60—110	—	—
Koszule dzienne (koszulki)	7010	30—35	6510—6512	40—55 odpowiada 24—30	4100—4101	60—90	3121—3123	60—90
Koszule spodnie, kaftaniki spodnie	—	—	6510—6512	40—55	4530—4532	60—90	3501	60—90
Kombinacje	—	—	6520—6522	40—55	4520—4522	60—90	3601	60—90 =2—12
Spodenki dla niemowląt z długimi nogawkami	7041	1—3 odpowiada 40—42	—	—	—	—	—	—
Spodenki pieluszkowe z płótna do zapinania	7043	1—3	—	—	—	—	—	—
Spody pod suknie (także halki)	—	—	6620—6622	28—32 =45—55	4541—4545	60—110	—	—
Majteczki	7300	28 odpowiada 40—42	6500	30, 32	4500—4502	34—40	—	—
Koszule nocne	7060	60—65	6030—6031	70—80	4110—4111	90—120	3130—3131	90—120
Pyjamy	7060	60—65	6040—6041	70—80	4112—4113	90—130	3132—3133	90—130
Woreczki do spania	7050	60, 80	—	—	—	—	—	—

II. Odzież z materiałów dzianych i robionych na drutach

Artykuł	Niemowlęta		Nieletnie dzieci		Wielkości dla dziewcząt		Chłopcy	
	Pozycja	Wielkość	Pozycja	Wielkość	Pozycja	Wielkość	Pozycja	Wielkość
Kostiumy kąpielowe i spodenki kąpielowe .	—	—	6052/54	28—32	4620/22	34—40	3620/22 3630/32	34—40 1—4 = 34—40
Sukienki, spódnice . . .	—	—	—	—	4011/13 4042/44 4051/57	60—110	—	—
Kurtki	—	—	6130/32	99—100 = 28—32 = 00—1	—	4/110 do 14/170*) = 34—40 = 2—12	3021/24	4/110 do 14/170*) = 34—40 = 2—12
Koszulki lub bluzki Polo i Charmeuse, — także kurtki Polo . . .	—	—	6510/12	28—32	4681/83	4/110 do 14/170*) = 34—40	3126/28	4/110 do 14/170*) = 34—40 = 2—12
Pończoszki	7200	0—3	—	—	—	—	—	—
Skarpetki dziecięce i pończochy dziecięce .	—	—	6661/65	1—3	5500, 5504 5505, 5508	4—12	5500, 5504 5505, 5508	4—12
Kalesony i kalesony siatkowe	—	—	—	—	—	—	3511/12 3521/22 3601/02	00—3
Dziecięce kurtki i koszulki gimnastyczne .	—	—	—	—	5011	00—3	5011	00—3
Pyjamy	7060	24 i 26	6040/41	28—32	4114	34—40	3134	34—40
Kostiumy gimnastyczne	—	—	—	—	5012	34—40	—	—
Dziecięce ubranka dziane	7221 7231	0/70-1/80*)	6070 6110	2/90-3/100*) = 0—1	—	—	3011/12	4/100 do 14/170*) = 2—12 = 34—40 = 0—3
Dziecięce kombinacje .	—	—	6520/22	28—32	4520	34—40	3601/02	34—40 = 0—3
Ubranka (spódniczki, kaftaniki, bluzeczki) ubranka do zabawy .	7221 7231	40	6080/81 6120	45, 50, 55	—	—	—	—
Pajacyki	7221 7231	50, 55, 60 = 1—3	—	—	—	—	—	—
Spodenki do raczkowania	7041	40, 45, 50	—	—	—	—	—	—
Spodenki z szelkami	7236 7239	0/70-1/80*) = 1—3	6530/32	2/90-3/100*) = 1—2	—	—	—	—
Pulowery	7242/44	0/70-1/80*) = 00—1	6610/15	2/90-3/100*) = 1—2	4121/26	4/110 do 14/170*) = 34—40 = 3—12	3071/72	4/110—140 = 34—40 = 3—12
Kaftaniczki spodnie	7071	1—3	6540	1—3 = 28—32	—	—	—	—
Spodenki dla niemowląt i spodenki pieluszkowe	7041/42	1—3	—	—	—	—	—	—
Kaftaniki	7030	2—5	6513	6 i wielk.	—	—	—	—
Koszulki i koszule	7020	30—35	6510/12	40—55 = 28—32	4102	34—40	3124/25 3501/02	000—3 = 34—40
Staniczki, koszule-podwiązki	7212	1—3	6060/62	4 i 5	4601/02	6—12	—	—
Spody pod sukienki, halczki	—	—	6620/22	28—32 = 45—55	4541/45	34—40 = 60—110	—	—
Majteczki	7300	28	6500	30, 32	4500/02	34—40	—	—
Ubrania treningowe	—	—	6150/51	000—00	5020/21	0—4	5021	0—4
Detto spodnie	—	—	6152/53	000—00	5022/23	0—4	5022	0—4
Detto kurtki	—	—	6154/55	000—00	5024/25	0—4	5023	0—4
Rękawiczki dziane	7088	0—1	6010	2—3	5940	4—7	5040	4—8
Detto, dziane z podszyciem	—	—	6010	0—2	5040	3—7	5040	3—8
Szaliki	7085	do 90 cm dł.	6021/23	80-120 cm dł.	—	—	—	—
Rajtuzy	7234	—	6100	45—65 = 00—2	4128	3 i wielk.	3090	3 i wielk.

Uwaga: Dla wszystkich artykułów oznaczonych *) obowiązuje w odniesieniu do oznaczenia wielkości co następuje: Liczba przed kreską oznacza wiek, liczba poza kreską wysokość osoby. Np. 3/100 tzn., że odzież przeznaczona jest dla dziecka w 3 roku życia o wysokości 100 cm.

PORADY § PRAWNE

Spółdzielnie drobnego kredytu

Artykuł 11 ust. 1) ustawy o podatku obrotowym zwalnia od podatku spółdzielnie mające charakter instytucji drobnego kredytu. W związku z tym warto by przypomnieć określenie prawne spółdzielczej instytucji drobnego kredytu, oraz zastanowić nad pewnymi zagadnieniami, jakie z tą sprawą się wiążą. Za spółdzielcze instytucje drobnego kredytu uważa się te spółdzielnie w rozumieniu art. 6 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 1 marca 1928 r. o prawie bankowym (Dz. U. R. P. 34, poz. 321) które odpowiadają następującym warunkom:

- a) za podstawowy przedmiot przedsiębiorstwa mają udzielanie pożyczek i przyjmowanie wkładów;
- b) udzielają pożyczek wyłącznie członkom w granicach, nie przekraczających zł 2.000 dla osób fizycznych, a zł. 8.000 dla związków samorządowych oraz zrzeszeń, posiadających osobowość prawną;
- c) odbiór wpłat na rachunek członków i osób trzecich ograniczają do inkasa weksli i dokumentów z wyłączeniem inkasa towarowego;
- d) czynności bankowe ograniczają do zakresu przewidzianego w art. 91 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 1 marca 1928 r. o prawie bankowym (Dz. U. R. P. Nr. 34, poz. 321). Warunkowi temu nie uchybia prowadzenie — za osobnym zezwoleniem Ministra Skarbu — kupna i sprzedaży walut obcych, jeżeli czynności te spółdzielnia wykonywa na zlecenie i rachunek związkowej centrali finansowej Banku Polskiego, Pocztovej Kasy Oszczędności, banków państwowych oraz innych spółdzielni;
- e) osiągają z tytułu pobieranych procentów od pożyczek i od sum, lokowanych w związkowej centrali finansowej dochód stanowiący co najmniej $\frac{2}{3}$ ogólnego dochodu, uzyskanego w roku obrachunkowym.

Częstokroć władze skarbowe odmawiają spółdzielniom praw instytucji drobnego kredytu, gdy członkowi spółdzielni — spółce jawnej została udzielona pożyczka w wysokości powyżej 2.000 zł. § 63 pkt. b.). Zagadnienie to należy potraktować następująco:

Spółka jawna w ścisłym pojęciu prawnym nie jest osobą prawną, sam fakt jej zarejestrowania nie nadaje jej tego charakteru. Jednocześnie zaś stwierdzić należy, iż brak jest specjalnych przepisów (analogicznych) jak dla spółek z ogr. odpow. akcyjnych i dla spółdzielni, które by stwierdzały, iż spółka jawna przez zarejestrowanie zyskuje osobowość prawną.

Mimo jednak braku pozytywnego przepisu w kodyfikacji w nauce prawa handlowego istnieje już zadawiony spór co do osobowości prawnej spółki jawnej. Na ogół panuje pogląd, iż jakkolwiek prawo spółce tego charakteru wyraźnie nie nadaje, to jednak spółka jawna ze swego charakteru wyraźnie gospodarczego i prawnego posiada wszelkie cechy osoby prawnej i za taką powinna być uważana.

Tyle, jeżeli chodzi o przepisy kodeksu handlowego. Sytuacja przedstawia się jednak nieco odmiennie, jeżeli chodzi o przepisy podatkowe t. j. o § 63 rozporządzenia wykonawczego do ustawy o podatku obrotowym. W myśl ust. (1) pkt. b) tegoż przepisu spółdzielnia może być tylko wtedy uważana za instytucję drobnego kredytu, jeżeli m. in. — udziela pożyczek wyłącznie członkom i w granicach, nie przekraczających zł 2.000 dla osób fizycznych i 8.000 dla „zrzeszeń” posiadających osobowość prawną. W związku z tym, nasuwa się szereg zagadnień:

1) Członkiem spółdzielni może być tylko osoba fizyczna lub prawna właściwie więc spółka jawna, jako spółka, nie może być członkiem spółdzielni, gdyż nie posiada osobowości prawnej, co najwyżej członkami spółdzielni mogą zostać spółnicy. Jeżeli jednak spółka jawna została przyjęta do spółdzielni na członka jako firma, należy uważać, iż potraktowano ją jako osobę prawną. A w takim razie nie można kwestionować tego, iż konsekwentnie traktuje się ją jako osobę prawną w udzielaniu pożyczek. Wtedy raczej władze skarbowe mogłyby kwestionować członkostwo spółki jawnej, ale skoro tego nie kwestionują, to nie ma dostatecznych podstaw do kwestionowania udzielania pożyczki w wysokości dopuszczalnej tylko dla osób prawnych.

2) Na poparcie tego stanowiska służyć może cel gospodarczy wprowadzenia odrębnych norm pożyczkowych dla osób fizycznych i prawnych. Chodzi o to, że osoba prawna rozporządza zazwyczaj większym majątkiem i może łatwiej spłacać pożyczkę, a przy tym osoba prawna prowadzi zwykle większe przedsiębiorstwo i drobne pożyczki do zł 2.000 nie mają dla niej większego znaczenia gospodarczego.

Jeżeli chodzi o jawną spółkę, to rozporządza ona całym majątkiem wszystkich spółników z mocy samego prawa (odpowiadają oni solidarnie całym majątkiem za zobowiązania spółki). Niewątpliwie odpowiedzialność zbiorowa stanowi większą gwarancję niż jednostkowa i można śmiało ryzykować twierdzenie, że odpowiedzialność spółki jawnej jest pełniejszą niż spółki akcyjnej lub z ograniczoną odpowiedzialnością, gdyż tu kapitał nie może być nigdy fikcyjny i za kapitałem spółki stoją zawsze osobiste majątki spółników. Również i drugi warunek gospodarczy jest spełniony, gdyż spółka jawna prowadzi zazwyczaj większe przedsiębiorstwa i potrzebuje znaczącego kredytu.

A jeżeli zestawić teraz spółkę jawną z osobą fizyczną, to różnica zarysowuje się w sposób zupełnie zdecydowany. Stąd płynnie wniosek, że gdyby nawet nie znać spółki jawnej za osobę prawną (co jak już zaznaczyliśmy jest zagadnieniem spornym), to i tak nie ma powodu do traktowania jej na równi z osobą fizyczną przy ustalaniu maksimum kredytu, jaki może otrzymywać od instytucji drobnego kredytu.

Z tego wynika wniosek, że skoro spółka jawna została już uznana za członka spółdzielni, nie ma powodów do ustalenia dla niej maksimum kredytu innego, niż dla wszelkich osób prawnych, korzystających z pożyczek w spółdzielni drobnego kredytu.

na MIESIĄC MARZEC 1943 r.

Podatki państwowe

5 marca: Wpłata do kasy właściwego Urzędu Skarbowego podatków od energii elektrycznej, pobranych przez dostawcę energii w drugiej połowie lutego.

7 marca: Wpłata do kasy właściwego Urzędu Skarbowego podatków dochodowych od uposażeń, potrąconych przez pracodawcę od wypłaconych uposażeń w miesiącu lutym, przy dołączeniu przepisanego zestawienia zatrzymanych potrąceń podatkowych.

10 marca: Wpłata do kasy właściwego Urzędu Skarbowego zaliczki na podatek dochodowy za pierwszy kwartał roku kalendarzowego 1943 w wysokości czwartej części podatku dochodowego, jaki wynika z ostatniego rozkładu podatkowego.

10 marca: Wpłata do kasy gminnej (miejskiej) podatku wojennego do daniny od mieszkańców potrąconego przez pracodawcę w lutym, z dołączeniem przepisanego zgłoszenia.

15 marca: Wpłata do kasy właściwego Urzędu Skarbowego zaliczki na podatek obrotowy za miesiąc luty przez podatników, których obrót w roku kalendarzowym 1942 przekroczył 50 000 złotych, z dołączeniem zgłoszenia podatku obrotowego za miesiąc luty.

20 marca: Wpłata do kasy właściwego Urzędu Skar-

bowego podatku od energii elektrycznej potrąconego w pierwszej połowie marca przez dostawcę energii.

Podatki gminne, świadczenia socjalne i inne opłaty

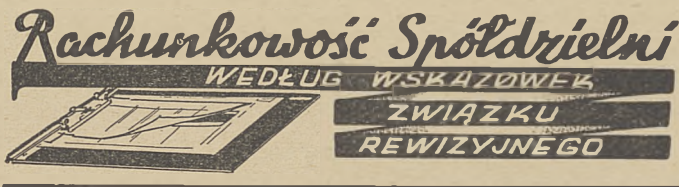
7 marca: Wpłata do kasy właściwego Urzędu Skarbowego opłaty do funduszu pracy od tantiem, wypłaconych w miesiącu lutym.

10 marca: Wpłata do właściwej kasy gminnej (miejskiej) daniny od mieszkańców potrąconej w lutym przez pracodawców z dołączeniem przepisanego zgłoszenia.

10 marca: Wpłata do właściwej kasy Ubezpieczalni Społecznej wkładek ubezpieczeniowych od choroby, inwalidzkich, na fundusz emerytalny, od wypadków, bezrobocia i na fundusz pracy od płac wypłaconych w miesiącu lutym.

15 marca: Wpłata podatku od sumy płac za miesiąc luty z dołączeniem przepisanego zgłoszenia podatku od sumy płac.

1 do 31 marca: Wpłata do właściwej kasy gminnej (miejskiej) opłat wodociągowych, kanałowych i za czyszczenie ulic stosownie do nakazu zapłaty.

Księgowość przebitkowa w Spółdzielniach Rolniczo-Handlowych

Prowadzenie kont towarowych

Według obecnie obowiązującego planu kont wszystkie konta towarowe znajdują się w klasie 3-ciej. Prawdopodobnie w planie kont, który będzie obowiązywał spółdzielnie rolniczo-handlowe od 1 lipca 1943 r., konta zakupu towarów będą znajdowały się również w klasie 3-ciej, natomiast konta sprzedaży w klasie 8-mej. Podobny podział kont towarowych obowiązuje we wszystkich wzorcowych planach kont na terenie Rzeszy, zarówno w stosunku do przedsiębiorstw handlowych, jak i przemysłowych. Celem tego podziału jest rozczłonkowanie kont towarowych na osobne konta zapasowe i osobne konta wynikowe. Konta zakupu towarów są zamykane Rachunkiem Bilansu Zamknięcia przez wyprowadzenie remanentów, konta sprzedaży są zamykane przez Rachunek Strat i Zysków jako zysk, względnie strata brutto, osiągnięte ze sprzedaży towarów. Praktycznie rzecz biorąc w stosunku do każdego towaru interesują nas jednocześnie oba zagadnienia: 1) jaki jest zapas danego towaru i 2) jakie osiągamy wyniki ze sprzedaży, dodatnie czy ujemne. Z tego względu przy opracowywaniu druków do księgowości przebitkowej dla kont towarowych zastosowano inne wzory kart kontowych, a tym samym i dziennikowych, niż są stosowane dla kont pozostałych. Karty towarowe są nie jednokolumnowe a trzykolumnowe o treści wspólnej dla wszystkich kolumn, natomiast w każdej kolumnie księguje się różne zaszczości gospodarcze. Ze względów podatkowych konta sprzedaży towarów dla rolników dzielą się na sprzedaż członkom i nieczłonkom, natomiast w towarach od rolników konta zakupu dzielą się na zakup od członków i nieczłonków. Do tej konieczności również musiały być dostosowane pod względem graficznym karty kont towarowych — jako odrębne karty kontowe towarów dla rolników (Wzór KT₀) i odrębne karty kontowe towarów od rolników (Wzór KT₁). Na towarowych kartach kontowych obu wzorów widzimy ponadto kolumnę ilościową, w której księgujemy ilości zakupionych, lub sprzedanych towarów, względnie dla towarów sklepowych prowadzimy tak zwane obliczenie wartościowe, o czym będziemy mówili poniżej.

Omówienie kont towarowych

1) Kolumna „Jednostka obliczeniowa“. Towary pod względem ilościowym mogą być obliczane w różnych jednostkach: a) w tonach, centnarach, kilogramach, a nawet przy towarach droższych w dekagramach i gramach — jako wyliczenia wagowe, b) w litrach, jako wyliczenie objętościowe, c) w sztukach (tuziny, setki, tysiące itp.), d) w metrach, wreszcie przy towarach sklepowych obliczenie wartościowe w złotych. W zależności od rodzaju obliczenia danego towaru w kolumnie „Jednostka obliczeniowa“ wypisuje się skróty „kg“, „m“, „l“, „szt“, „zł“ itp.

2) Kolumna „Ilość“. Po stronie „Przychodu“ lub „Rozchodu“ księguje się każdorazowe zmiany ilościowe (a w sklepach wartościowe), zachodzące na danym towarze (sklepie). W kolumnie tej księguje się również zaszczości pochodzące z tytułu obrotu wewnętrznego, jak przyjęcie towaru z oddziału lub centrali, wysyłka towaru do centrali lub oddziału, zwroty towarów, wreszcie w końcu roku stwierdzone manka i superaty oraz zapas początkowy i końcowy towaru. W każdej chwili na podstawie kolumny ilościowej powinniśmy określić zapas towaru na składzie lub w sklepie po odjęciu „Rozchodu“ od „Przychodu“ i porównać zapas książkowy z zapasem rzeczywistym. Kolumna ta ma jednak pewną niedogodność pod względem technicznym. Mianowicie do sprawozdań okresowych i rocznych, a zresztą i dla własnych potrzeb, spółdzielnie powinny podawać pod względem ilościowym rzeczywiste osiągnięte obroty towarami bez obrotu wewnętrznego. Podsumowanie kolumny „Rozchód“ nie zawsze daje cyfry ściśle rzeczywistego obrotu spółdzielni, gdyż po tej stronie zapisuje się również wysyłkę towaru do przedsiębiorstw własnych, prowadzących odrębną księgowość, jak również po stronie „Przychód“ ewentualne zwroty towarów od odbiorców, bądź przedsiębiorstw własnych. Chcąc otrzymać obrót rzeczywisty pod względem ilościowym należałoby wyeliminować sumy obrotu wewnętrznego oraz odjąć sumy zwrotów itp. Z tych względów niektóre spółdzielnie (np. Powiatowa Spółdzielnia Rolniczo-Handlowa w Lublinie) ilości, odnoszące się do obrotu wewnętrznego, po stronie „Rozchód“ i zwroty towarowe po stronie „Przychód“ wypisuje atramentem czerwonym, wszystkie inne obroty atramentem czarnym. Kolumny podsumowuje się również podwójnie, osobno cyfry czerwone, osobno cyfry czarne. Przy tym dość skomplikowanym sposobie, wymagającym ponadto od księgującego dużo uwagi, można otrzymać cyfry ściśle obrotu zewnętrznego.

Prowadzenie kolumny ilościowej jest konieczne ze względu na kontrolę wewnętrzną, dla celów statystycznych itp. Kolumna ta nie jest związana z całością księgowości, prowadzonej w jednostkach pieniężnych.

3) Kolumna „Kupno“. W kolumnie „Kupno“ po stronie „Debet“ księguje się: a) wartość remanentu początkowego, b) wartość zakupionych oraz otrzymanych z własnych przedsiębiorstw towarów, c) koszty transportu kolejowego, samochodowego i kołowego towarów, d) inne koszty, związane z wyładowaniem i konserwacją towarów jak np. koszty zaprawy zbóż siewnych, koszty czyszczenia zboża, malowania maszyn, drobne naprawy powstałe wskutek uszkodzenia towarów w drodze, osiowe, oplata konwojenta itp.

W żadnym jednak wypadku nie wolno księgować na ciężar kont towarowych wydatków stałych spółdzielni, ponoszonych w związku z prowadzeniem przedsiębiorstwa jak płace, wydatki na lokal, podatki, telefony itd., które powinny być księgowane na konta kosztów.

Po stronie „Credit“ Kupna księguje się: a) wysyłkę towarów do własnych przedsiębiorstw, b) zwroty towarów dostawcom, c) skonta i bonifikaty otrzymane od dostawców, d) storna i inne poprawki, odnoszące się do strony „Debet“. Po odjęciu strony prawej od strony lewej powinniśmy otrzymać rzeczywistą wartość zakupionych towarów, przeznaczonych do obrotu zewnętrznego.

W niektórych spółdzielniach rolniczo-handlowych mylnie księguje się wysyłkę towarów do własnych przedsiębiorstw (sklepu, oddziału, przedsiębiorstwa wytwórczego itp.), uznając konto „Zakupu Towarów“ nie po cenach własnych (suma faktury plus koszt transportu), lecz z dorzuceniem pewnego zysku brutto. W ten sposób spółdzielnia nie dokonywując faktycznie żadnego obrotu, gdyż towar może być sprzedany dopiero znacznie później lub w ogóle nie sprzedany w danym okresie sprawozdawczym, realizuje czysto księgowo zysk brutto. Na jednym i tym samym towarze zysk brutto w księgowości spółdzielni jest uwidoczniony w dwóch miejscach: w księgowości centrali i w księgowości oddziału lub przedsiębiorstwa, bądź też na karcie towarowej przy sprzedaży z magazynu i na karcie sprzedaży sklepowej. W księgowości zakładu głównego otrzymujemy fałszywy obraz rentowności poszczególnych towarów, gdyż wykazany zysk brutto odnosi się nie tylko do obrotu zewnętrznego, lecz również do obrotu wewnętrznego. O ile obroty wewnętrzne przewyższają znacznie obroty faktyczne na danym towarze, z punktu widzenia księgowości można stwierdzić wręcz absurdalne wyniki. Np. spółdzielnia zakupiła worków za 100 tys. złotych, z czego sprzedano na zewnątrz za 12 tys. złotych, osiągając zysk brutto 2 tys. złotych. Jednocześnie wysłano do sklepu do pakowania różnych towarów, do oddziałów własnych itp. resztę worków, to znaczy po cenie własnej, za sumę 90 tys. złotych, księgując jednak ich wartość po cenach wyższych w wysokości 10 tys. złotych. Z rachunku worków wypadnie zysk brutto 12 tys. złotych, przy obrocie również 12 tys. złotych. W praktyce stwierdziliśmy takie wypadki, że w ogóle na danym towarze nie było żadnego obrotu zewnętrznego, a księgowo wypadały kilk tysięczne zyski brutto.

Jak się przekonamy nieco później, powyżej podany mylny sposób księgowania utrudnia, a w pewnych wypadkach nawet uniemożliwia prowadzenie kont towarowych jako kont zapasowych i wynikowych. Zwolennicy tego sposobu księgowania motywują swoje postępowanie tym, że w centrali spółdzielni dokonywa się zakupów dla całości przedsiębiorstwa, i że w związku z tym centrala ponosi szereg kosztów ogólnych: sklep, oddział lub przedsiębiorstwo pod względem księgowym powinny być traktowane jak każdy inny klient i dopiero wtedy może być ściśle określona rentowność poszczególnych działów spółdzielni. Brak miejsca nie pozwala na szersze omówienie tego tematu. W każdym jednak razie rentowność można ściślej określić przez obciążenie oddziałów lub przedsiębiorstw pewną sumą według ustalonego z góry klucza, kosztów ogólnych spółdzielni, odsetek i amortyzacji.

4) Kolumny „Sprzedaż“. Obie kolumny traktujemy łącznie, gdyż podział na sprzedaż członkom i nieczłonkom ma znaczenie jedynie statystyczne ze względów organizacyjnych i podatkowych. Po stronach „Debet“ księguje się

a) zwrócone przez odbiorców towary, b) udzielone odbiorcom ewentualne bonifikaty i skonta oraz c) storna i inne poprawki odnoszące się do strony „Credit“. Po stronie „Credit“ księguje się wartość sprzedanych towarów. Po odjęciu strony lewej od prawej otrzymujemy rzeczywistą sumę uzyskanego obrotu. Karta towarowa według wzoru KT₁ nie wymaga specjalnego omawiania, gdyż obowiązują te same zasady, jak przy księgowaniu towarów dla rolników, a jedynie znowu ze względów statystycznych i podatkowych prowadzi się podwójne kolumny „Zakupu“.

Podział towarów na „Towary od rolników“ i „Towary dla rolników“ jest stosunkowo łatwy do przeprowadzenia w każdej spółdzielni. Wskazówkę pod tym względem daje ramowy plan kont, w którym są podane nazwy grup towarowych. Towary agencyjne księgujemy nieco odmiennie, niż towary na rachunek własny. Rachunek towarów agencyjnych jest rachunkiem czysto statystycznym, mającym za zadanie wykazywać jedynie pozostałości obcego zboża na składach spółdzielni. Jest to rachunek czysto zapasowy (bilansowy), a nie wynikowy. Z tego względu wpływ towarów agencyjnych księgujemy po stronie „Debet“ Kupna, wysyłkę towarów agencyjnych po stronie „Credit“ Kupna, a saldo powinno wykazywać wartość pozostałego remanentu. Zastrzegamy się, że poszczególne Związki Okręgowe mogły wydać inne dyspozycje i do nich należy się stosować. Na tym miejscu podajemy jedynie najskusniejsze naszym zdaniem rozwiązanie pod względem księgowym.

Kartoteka towarowa

Karty towarowe ze względu na inne wymiary w spółdzielniach znajdują się w osobnych skrzynkach. Dla każdego rodzaju towarów otwiera się osobne karty kontowe, a do kart przewodnich przytwierdza się znaczniki z napisami danego towaru. Pod względem ilości otwierania kart kontowych panują w spółdzielniach różne zwyczaje. Np. można prowadzić ogólne konto „Pługów“, a można również prowadzić tyle kart kontowych „Pługów“ ile rodzajów pługów spółdzielnia posiada na składzie. Wiemy, że ceny pługów w zależności od fabryk i rozmiarów są bardzo różne. Jeszcze większa rozpiętość cen istnieje przy młocarniach. Prowadzenie odrębnych kart kontowych dla każdego gatunku umożliwia posiadanie ścisłych danych odnośnie do remanentów i uzyskanego zysku brutto, z drugiej jednak strony jest kłopotliwe i prowadzące do szeregu omyłek z punktu widzenia księgowości. Jak zazwyczaj tak i w tym wypadku organizacja księgowości powinna być elastyczna i dostosowana do potrzeb spółdzielni. O ile dane zagadnienie jest ważne z punktu widzenia interesów spółdzielni, należy mu poświęcić więcej uwagi, prowadząc odrębne karty kontowe i nie żałować wysiłku na ich prowadzenie. Dla grup towarowych (symbole literowe od A do Z) nie należy prowadzić specjalnych kart kontowych. Zestawienie obrotów według grup otrzymujemy metodą statystyczną, podobnie jak przy rachunkach osobowych.

Kontrola towarów

W spółdzielniach rolniczo-handlowych magazynierzy i kierownicy sklepów są odpowiedzialni za powierzone im pieczy towary. Odpowiedzialność ta sięga dziesiątków, a nawet i setek tysięcy złotych. Ze strony kierownictwa musi być zorganizowana nad najpoważniejszym aktywem spółdzielni ścisła kontrola. Magazynierem i sklepowym najczęściej nie jest znana rentowność poszczególnych towarów, natomiast w każdej chwili powinni oni wiedzieć, ile posiadają każdego towaru na składach i w razie potrzeby informować o tym kierownictwo. W spółdzielniach rozróżniamy dwa sposoby kontroli towarów: 1) kontrola ilościowa i 2) kontrola wartościowa. Przy pierwszym sposobie odpowiedzialni za towar pracownicy wyliczają się w stosunku do spółdzielni ilościowo za przyjęte towary. Np. magazynier przyjął do magazynu 100 pługów i musi się ze 100 pługów wyliczyć, bądź ilością sprzedanych pługów, bądź też ilością pozostałą w magazynach. Przy kontroli wartościowej pracownika odpowiedzialnego za towary obciąża się sumą, którą powinno się uzyskać

za sprzedany towar. Przy tej ostaniej kontroli pracownik rozlicza się ze spółdzielnią sumą utargów plus pozostały na składzie rezydent po cenach sprzedażnych. Każdy rodzaj kontroli ma dodatnie i ujemne strony, toteż nie dziwnego, że są zwolennicy tylko kontroli ilościowej, jak również zwolennicy tylko kontroli wartościowej. W praktyce spółdzielczej oba sposoby są równocześnie stosowane, a mianowicie w stosunku do magazynów obowiązuje kontrola ilościowa, natomiast w stosunku do sklepów kontrola wartościowa. Bez względu na sposób kontroli powinno być zawsze udokumentowane wyjście i wejście towarów, to znaczy magazynierzy i sklepowi powinni zawsze potwierdzić bądź na fakturach, bądź też na specjalnych druczkach (kwity przesyłkowe, druczki „Magazyn przyjął“ itp.), że dany towar został przyjęty pod ich pieczę, a jednocześnie ci sami pracownicy powinni posiadać dokumenty stwierdzające rozchód towarów — jak kwity przesyłkowe dla obrotu wewnętrznego, potwierdzenia odbioru towarów przez klientów, asygnaty kasowe za oddane utargi ze sklepów, bloki zniżek i odpisów na towarach sklepowych itp. W razie sporów, nadużyć i braków tylko należyte udokumentowane pozycje mogą stanowić materiał do wydania orzeczenia.

Kontrola ilościowa towarów

Kontrolę ilościową towarów prowadzi się przede wszystkim w stosunku do towarów znajdujących się w magazynach spółdzielni. Klient wpłaca za towar w biurze spółdzielni i udaje się do magazynu po odbiór towaru, względnie dostawca dostarcza swój towar do magazynu po z góry ustalonych cenach, a regulacja rachunku gotówkowa lub kredytowa następuje w biurach spółdzielni, częstokroć znacznie oddalonych od magazynu. Magazynierzy nie zawsze dobrze orientują się w cenach płaconych przez spółdzielnię, lub też przez spółdzielnię otrzymywanych i interesuje ich jedynie ilość i gatunek przyjmowanych i wydawanych towarów. Kontrola wartościowa dla niektórych towarów, znajdujących się w magazynach, jest wręcz niemożliwa. Dotyczy to przede wszystkim towarów, które rolnicy dostarczają spółdzielniom. Np. w warunkach gospodarki pokojowej ceny płacone rolnikom za zboże zmieniały się nawet kilkakrotnie w ciągu jednego dnia, tak samo zmieniały się ceny uzyskiwane przez spółdzielnię. Towary otrzymane od rolników są płacone według gatunków, a następnie sortowane, czyszczone, kompletowane w jednolite partie itp. W momencie zakupu towarów spółdzielnia nie orientuje się ściśle, jaką sumę uzyska ze sprzedaży. Do tego wszystkiego dochodzą różnego rodzaju potrącenia za mniejszą wartość, kary umowne, braki kolejowe, uszkodzenia towaru itp. Manka towarowego nie oblicza się w stosunku do sumy sprzedaży, a w stosunku do ilości, gdyż manka są różne, w zależności od rodzaju towaru. W warunkach gospodarki wojennej, przy ustalonych z góry cenach, ilość elementów nieznanymi została znacznie zmniejszona, tym niemniej i obecnie przy sprzedaży towarów pochodzących od rolników spółdzielnie są z góry zorientowane co do sumy wpływów ze sprzedaży, a tym samym nie może być mowy o obciążeniu magazynierów wartością sprzedaży towarów, znajdujących się w magazynach. Zagadnienie jest nieco mniej skomplikowane przy towarach magazynowych dostarczanych rolnikom i innym klientom. Ceny zakupu, a tym samym i ceny sprzedażne ulegają mniej gwałtownym wahaniom. Wahania te jednak są dość znaczne w zależności od sezonu, kupna za gotówkę lub na kredyt bieżącej koniunktury, mniejszej lub większej konkurencji. Ponadto przy sprzedaży masowych artykułów przed wojną stosowano różne ceny w zależności od ilości kupowanego i sprzedawanego towaru. Stosowanie cen sztywnych utrudniałoby spółdzielniom dostosowanie się do aktualnych potrzeb rynku, a księgowanie zwyżek lub zniżek cen, jak to ma miejsce przy kontroli wartościowej, nadmiernie komplikowało pracę. Ponadto ze względów sprawozdawczych i planowania na przyszłość konieczna jest orientacja, w jakie towary i w jakich ilościach spółdziel-

nia zaopatruje swoich odbiorców. Nie obojętną jest rzeczą również znajomość zarobków spółdzielni na artykułach masowego zbytu, co jest jedynie możliwe przy prowadzeniu odrębnym w księgowości każdego towaru.

Jako reguła wytworzył się w spółdzielniach, ze względów powyżej podanych zwyczaj, że towary magazynowane kontroluje się ilościowo. Ilości są kontrolowane podwójnie — przez księgowość centralną, prowadzoną w magazynach. Zamiast kartoteki w niektórych spółdzielniach prowadzi się wiązane księgi magazynowe. Wzór ksiąg i kart magazynowych nie jest ujednoczony. Poniżej podajemy jeden z wzorów, mających zastosowanie w spółdzielniach.

Magazyn Nr ..... Rok 194 .....

Nazwa towaru ..... Jednostka obliczeniowa .....

Data	Nr dowodu	Treść	Przychód	Rozchód	Stan

Co pewien okres czasu, najlepiej jednak raz na miesiąc, uzgadnia się ilości podawane przez księgowość z ilościami kartoteki magazynowej, wyjaśniając równocześnie różnicę w księgowaniu. Uzgadnianie wzajemne jest rzeczą prostą, o ile spółdzielnia posiada tylko jeden magazyn, w którym znajdują się wszystkie towary, względnie posiada kilka magazynów, jednakowoż dany rodzaj towaru mieści się wyłącznie w jednym magazynie.

Centralna kartoteka magazynowa

W praktyce częstokroć spółdzielnie nie posiadają odpowiednich pomieszczeń i poszczególne towary, a zwłaszcza ziemniaki w okresie odbioru kontyngentów, znajdują się w różnych magazynach. Celem kompletowania partii towarów przesyła się je z jednego magazynu do drugiego. Księgowość może w tych wypadkach podawać jedynie ogólne zapasy towarów, nie jest natomiast w stanie podawać bez specjalnych dodatkowych wyliczeń, ile towaru danego rodzaju czy gatunku znajduje się w poszczególnym magazynie. Uzgadnianie zapisów między księgowością a kartotekami magazynierów jest ogromnie trudnione, a w pewnych wypadkach wręcz niemożliwe. Spółdzielnie rolniczo-handlowe w Sandomierzu i Lublinie ujęły kontrolę nad magazynami nieco odmiennie od innych spółdzielni. Mianowicie oprócz prowadzenia kont towarowych w księgowości ogólnej, a ponadto kartotek magazynowych w poszczególnych magazynach, prowadzą ponadto jako specjalny dział księgowości centralnej kartotekę magazynową. Kartotekę prowadzi się tylko ilościowo, przy czym w Lublinie nawet metodą przebitkową (szczegółów nie podajemy), w której uwzględnia się nie tylko rodzaje i gatunki towarów bardzo szczegółowo niż to ma miejsce w księgowości ogólnej, ale ponadto również według poszczególnych magazynów. Np. w księgowości ogólnej jest tylko wspólne konto pługów, natomiast w księgowości magazynowej plugi dzieli się według cech specjalnych oraz podaje Nr magazynu. Będzie więc konto Pługów Suchedniowskich Nr 2 w magazynie Nr. . . . . oraz także konto w magazynie przy innej ulicy. Uzgadnianie zapisów następuje najpierw między księgowością ogólną, a centralną kartoteką magazynową, następnie zaś między centralną kartoteką magazynową a poszczególnymi magazynami. Stworzono więc dodatkowe ogniwo pośrednie dla kontroli magazynów i jak kilkuletnia praktyka wykazała ogniwo celowe, gdyż umożliwiające w każdym czasie posiadanie danych odnośnie do rezydentów w każdym magazynie. Prowadzenie centralnej kartoteki magazynowej pociąga za sobą dodatkowe koszty i z tego względu może być zalecane tylko w wypadkach rzeczywistej potrzeby.

Księgowanie towarów bez rachunków

Zdarzają się wypadki, że spółdzielnie otrzymują z Centrali Gospodarczej towary, a rachunki na te towary przychodzą ze znacznym opóźnieniem. Spółdzielnie nie czekając na rachunki, towary sprzedają swoim odbiorcom. Przez nieprzeksięgowanie towarów bez rachunków księgowość podaje fałszywy obraz zobowiązań spółdzielni, a ponadto na kontach poszczególnych towarów wytwarza się sytuacja, że mimo posiadania w magazynach remanentów rozchody towarowe są wyższe od przychodów. Bilanse surowe w tych warunkach nie dają nawet przybliżonej orientacji odnośnie stanu finansowego i wyników pracy spółdzielni. Utała się w spółdzielniach rolniczo-handlowych pod tym względem następująca praktyka w księgowości: 1) Zbiera się w ciągu miesiąca osobno dowody magazynowe, stwierdzające odbiór towarów, na które brak rachunków. 2) W końcu każdego miesiąca na podstawie cen orientujących sporządza się zastępcze rachunki dla każdego towaru osobno w ten sposób, aby suma rachunku była nieco niższa od sumy rachunku, który spółdzielnia w przyszłości otrzyma. 3) Sumą rachunków zastępczych obciąża się odpowiednie konta towarowe, a jednocześnie uznaje „Konto separato“ R-ku C. Gospodarczej. W ten sposób księgowość wykazuje ściśle pod względem ilościowym wpływ towarów, a w pewnym przybliżeniu sumę zobowiązań pochodzących z tego tytułu. Z chwilą otrzymania rachunku właściwego, porównuje się go z rachunkiem zastępczym, a następnie uznaje C. G. na rachunku ogólnym sumą rachunku właściwego, obciążając jednocześnie „Konto separato“ oraz za różnicę dodatkowo odpowiednie konto towarowe. W wypadku, gdy suma rachunku właściwego jest niższa od sumy rachunku zastępczego, za różnicę uznajemy konto „Kupna“ towarów. Dla przykładu spółdzielnia otrzymała 15.000 kg węgla bez rachunku. Spółdzielnia sporządza

w końcu miesiąca rachunek zastępczy na sumę zł 600.— Rachunek nadszedł po pewnym czasie na sumę zł 620.— Księgowanie będzie przedstawiało się, jak następuje:

C. G. R-k ogólny	C. G. Konto separato	Węgiel R-k zakupu
		1) 600
2) 620	2) 600	2) 20

„Konto separato“ należy prowadzić przejściowo w ciągu roku. Na koniec okresu obrachunkowego spółdzielnia powinna otrzymać rachunki właściwe na wszystkie towary i wszelkie różnice należy wyjaśnić i odpowiednio przeksięgować.

Kontrola wartościowa towarów

Asortyment towarów w sklepach jest zazwyczaj bardzo różnorodny. Niejednokrotnie spotykamy w sklepach kilkadziesiąt różnych towarów. Utargi poszczególnymi towarami są stosunkowo drobne. Prowadzenie odrębnych kartotek dla każdego towaru przysparzałoby dużo mozolnej pracy. Z tych względów dla wszystkich towarów znajdujących się w sklepach prowadzi się wspólne konto zakupu i sprzedaży, a odpowiedzialni za sklep pracownicy wliczają się nie ilościowo, a wartościowo sumami globalnymi, uzyskiwanymi ze sprzedaży. W momencie oddawania towaru do sklepu w kolumnach wartościowych prowadzi się identycznie jak inne konta towarowe. Natomiast zmiany następują w kolumnie „Ilość“. Po stronie przychodowej zapisuje się wartość towarów, które wpłynęły do sklepu po cenach sprzedażnych, pochodzących z remanentu oraz zakupu i zwrotu towarów przez klientów. Ceny detaliczne w sklepach ulegają wahaniom. Z chwilą kupna towaru po cenach wyższych podnosi się cenę nie tylko na towarze świeżo zakupionym, lecz również i na towarze dotychczas nierozsprzedanym. Zwyżki cen księguje się zazwyczaj raz na miesiąc na podstawie wykazu zwyżek według wzoru poniżej podanego.

Spółdzielnia „ . . . . . ” w . . . . .

Nr. wykazu . . . . . Wykaz zwyżek cen w miesiącu . . . . . 194 . . . r. w sklepie . . . . .

Data	Ilość	Waga miara sztuk	N a z w a	C e n a			Suma zwyżki		Podpisy
				dotychczasowa	podniesiona	różnica	zł	gr	
			R a z e m						

Po stronie rozchodowej zapisuje się utargi, wysyłkę towarów do innych sklepów, zwroty towarów dostawcom, wreszcie zniżki cen na towarach, wydane towary na po-

trzeby własne, wartość towarów zepsutych itp. Podobnie jak dla zwyżek cen prowadzi się również blok zniżek według wzoru, jak poniżej:

Spółdzielnia „ . . . . . ” w . . . . .

Wykaz odpisów w sklepie . . . . . Nr. . . . .

Data	Ilość	Miara	N a z w a t o w a r u	C e n a			Uznanie sklepowego		Zniżki
				dotych. cena sprzed.	zakupu lub nowa cena sprzed.	różnica	Do księgowania w Dz. Głównej	na zwroty dostawcom zepsute, skradzione towary itp.	
			podpisy						

Zwyżek i zniżek cen nie księguje się w kolumnach wartościowych konta sklepu, gdyż są to obliczenia czysto wewnętrzne dla kontroli sklepowego. Również jest zwyczaj nieksięgowania wartości towarów zepsutych, o ile są to sumy drobne, mieszczące się w granicach normalnego ubytku towarów.

Odpowiedzialny za sklep jest obowiązany każdego dnia orientować się w zapasach powierzonego mu towaru i z tego względu prowadzi codziennie raport, wykazujący po przeprowadzeniu różnych operacji w ciągu dnia pozostałość towarów na dzień następny. Wzór raportu sklepowego podajemy obok.

Pozostałość wykazywana w raporcie sklepowego powinna każdorazowo być zgodna z saldem wykazywanym przez kartę kontową sklepu, wyprowadzonym na podstawie kolumny ilościowej. Niektóre spółdzielnie oprócz karty kontowej sklepu prowadzą ponadto specjalną księgę sklepową, uważając, że księga ta daje pełniejszy obraz operacji dokonywanych w sklepach, a ponadto zezwala na bardzo ściśle obliczenie podatkowe przez wprowadzenie kolumny „Towary o podatku scalonym“ oraz umożliwia obliczenie manka sklepowego przez wprowadzenie kolumny „Towary dające manko“.

Poniżej podajemy wzór księgi sklepowej oraz wzór karty sklepowej; kolumny zostały kolejno ponumerowane, celem umożliwienia porównania zapisów w księdze sklepowej i na karcie sklepowej. Wzór księgi sklepowej:

Sklep w . . . . . Raport z dn. . . . . 19 . . . r.

	Wartość sprzedażna	
	Sumy szczegółowe	Sumy ogólne
Pozostałość z dn. . . . . 19 . . . r.		
Otrzymano p/g kwitu przesyłk. Nr. . . .		
„ „ „ „ Nr. . . .		
R a z e m		
Wysłano p/g kwitu przesyłk. Nr. . . .		
„ „ „ „ Nr. . . .		
Wydano p/g dysp. buchalterii Nr. . . .		
„ „ „ „ Nr. . . .		
Sprzedano za gotówkę		
członkom		
nieczłonkom		
Pozostałość na dz. . . . . 19 . . . r.		
Wyraźnie:		
Podpis księgowego:		

Wzór księgi sklepowej

Winien — (towary kupione) Miesiąc . . . . .

Data	Liczba dziennika lub dowodu	Rodzaj czynności	Wartość zakupu				Obciążenia skl. po cen. sprz.		
			Przewóz	Zakup w źródłach spółdz.	Zakup w źródłach niespółdz.	Razem wartość zakup. (Wn)	ogólna wartość sprzed. i zwyżki cen	w tym	
								Towary o pod. scalonym	Towary dające manko
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Ciąg dalszy — Ma (Towary sprzedane)

Data	Liczba dziennika lub dowodu	Rodzaj czynności	Uznanie sklepu					Zniżki i odpisy
			Sprzedano		Wydano na potrzeby wewnątrz.	Zwroty dostawcom i przesłane do innych sklepów	Razem (Ma)	
			Członkom	Nieczłonkom				
11	12	13	14	15	16	17	18	19

Wzór karty sklepowej

Dziennik	Data	Dowód	Treść	Ilość		Kupno		Sprzedaż			
				Przychód	Rozchód	Debet	Credit	Nieczłonkom		Członkom	
								Debet	Credit	Debet	Credit
				1	2	3	4	5	6	7	8

Biorąc za podstawę numerację karty sklepowej będziemy księgowali w odpowiednich kolumnach księgi sklepowej, jak następuje:

Kolumny karty sklepowej	Kolumny księgi sklepowej
1	2, 12
2	1, 11
3	2, 12
4	3, 13
5	8, 9, 10
6	14, 15, 16, 17, 19
7	4, 5, 6
8	17
9 i 11	5, 6
10 i 12	14, 15

Prowadzenie karty sklepowej jest prostsze od prowa-

dzenia księgi w układzie dotychczasowym i łatwiejsze do uzgadniania z innymi kontami towarowymi w ramach kont głównych kont towarowych. Tym niemniej przy prowadzeniu księgi sklepowej uzyskuje się szereg danych dodatkowych, których karta kontowa nie zawiera. Kontrola wartościowa wydatnie upraszcza i potania zagadnienie kontroli w sklepach, jednakowoż w okresie gospodarki wojennej jest w szeregu wypadków niewystarczająca. Obecnie nie chodzi tylko o to, aby odpowiedzialny pracownik wycylił się wobec spółdzielni z powierzzonego jego pieczy towaru, lecz również ważnym jest sprawiedliwy i zgodny z zarządzeniem władz podział towarów między odbiorców spółdzielni. Ze względu na system kartkowy i wydawanie kwitów premiovych konieczne jest prowadzenie dodatkowych zestawień wybranych przez odbiorców towarów.

OGŁOSZENIA REJESTROWE I STATUTOWE

OBJAŚNIENIE ZNAKÓW: N-ry DOLNE Z PRAWEJ STRONY: Nr ogłoszenia w piśmie i kolejność ogłoszeń kilkakrotnie.

CENNIK OGŁOSZEŃ SPÓŁDZIELNI: Ogłoszenia rejestrowe: pierwszy wpis — zł 80.—; zmiany w rejestrze — zł 30.—; za każde ogłoszenie likwidacyjne — zł 30.—. Ogłoszenie o walnym zgromadzeniu — zł 45.—. Ogłoszenie bilansu w tabeli — zł 80.—, oddzielnie — zł 160.—.

Zmiany statutów

Na Walnym Zebraniu Banku Ludowego, Spółdzielni z ogr. odp. w Tarnowie uchwalono połączyć Spółdzielnię z Kasą Słelczyka w Tarnowie na Słusinie i postanowiono obniżyć jednostkę udziałową ze zł. 100.— na zł. 50.— a dotychczasową odpowiedzialność członków Banku Ludowego Spółdz. z ogr. odpow. w Tarnowie zmienić na odpowiedzialność udziałami i dodatkową do 9-ciookrotnej wysokości pierwszego zadeklarowanego udziału. Sp. 814/Ogl. II

Walne Zgromadzenie członków Spółdzielni Mleczarskiej w Orchowcu z odpowiedzialnością udziałami uchwało w dniu 11 grudnia 1942 r. obniżyć dotychczasowy udział członkowski wynoszący zł. 30.— z tym, że udział jest płatny 2 zł. przy przystąpieniu, a reszta w 28 ratach miesięcznych. Wzywa się wszystkich wierzycieli niezgadzających się na powyższe zmiany do zgłoszenia swych pretensyj, celem ich zaspokojenia. Wierzycieli, którzy w ciągu trzech miesięcy od daty trzeciego ogłoszenia nie zgłoszą się do Spółdzielni, uważać się będzie za zgadzających się na powyższe zmiany. Sp. 822/Ogl. II

Uchwałą Walnego Zebrania członków Spółdzielczej Składnicy Nabiału w Malawie, odbyłym w dniu 31 stycznia 1943 r. postanowiono zmienić wysokość udziału z 25 zł od członka na 10 zł od krowy. W związku z powyższą zmianą, Spółdzielnia podaje do wiadomości, że gotowa jest na żądanie zaspokoić wszystkich wierzycieli, których wierzytelności istnieć będą w dniu ostatniego (trzeciego) ogłoszenia, względnie złożyć do depozytu sądowego kwoty potrzebne na zabezpieczenie wierzytelności niepłatnych jeszcze lub spornych, że jednak wierzycieli, którzy nie zgłoszą się do Spółdzielni w przeciągu trzech miesięcy od tego dnia uważać się będzie za zgadzających się na zamierzoną zmianę. Sp. 850/Ogl. I

Uchwałą Walnego Zebrania członków Spółdzielni Mleczarskiej w Krasnem, odbytego dnia 1 lutego 1943 postanowiono znieść dotychczasową dodatkową odpowiedzialność za zobowiązania Spółdzielni, oraz zmienić wysokość udziału na 10 zł od krowy zamiast dotychczasowej wysokości 25 zł od członka. Równocześnie w miejsce dotychczasowego statutu przyjęto statut nowy według wzoru Związku Rewizyjnego Spółdzielni w Generalnym Gubernatorstwie. W związku z powyższym Spółdzielnia zawiadamia, że gotowa jest na żądanie zaspokoić wszystkich wierzycieli, których wierzytelności istnieć będą w dniu ostatniego (trzeciego) ogłoszenia, względnie złożyć do depozytu sądowego kwoty potrzebne na zabezpieczenie wierzytelności niepłatnych jeszcze lub spornych, że jednak wierzycieli, którzy nie zgłoszą się do Spółdzielni w przeciągu 3-ch miesięcy od tego dnia uważać się będzie za zgadzających się na zamierzoną zmianę. Sp. 851/Ogl. I

Uchwałą Walnego Zgromadzenia członków Spółdzielni Mleczarskiej w Stobocznej, odbytego w dniu 24 stycznia 1943 r. zniesiono odpowiedzialność dodatkową członków za zobowiązania Spółdzielni oraz zmieniono wysokość udziału z 20.— Zł. od członka, na 10 Zł. od krowy. W związku z powyższą zmianą Spółdzielnia podaje do wiadomości, że gotowa jest na żądanie zaspokoić wszystkich wierzycieli, których wierzytelności istnieć będą w dniu ostatniego (trzeciego) ogłoszenia, względnie złożyć do depozytu sądowego kwoty potrzebne na zabezpieczenie wierzytelności niepłatnych jeszcze lub spornych, że jednak wierzycieli, którzy nie zgłoszą się do Spółdzielni w przeciągu 3-ch miesięcy od tego dnia uważać się będzie za zgadzających się na zamierzoną zmianę. Sp. 852/Ogl. I

Uchwałą Walnego Zgromadzenia członków Spółdzielni Mleczarskiej w Mrowli, postanowiono obniżyć dotychczasową wysokość udziału ze Zł. 25.— na Zł. 10.—. Równocześnie w miejsce dotychczasowego statutu przyjęło statut nowy według wzoru Związku Rewizyjnego Spółdzielni w Generalnym Gubernatorstwie. W związku z powyższym Spółdzielnia podaje do wiadomości, że gotowa jest zaspokoić na żądanie wszystkich wierzycieli, których wierzytelności istnieć będą w dniu ostatniego (trzeciego) ogłoszenia, względnie złożyć do depozytu sądowego kwoty potrzebne na zabezpieczenie wierzytelności niepłatnych jeszcze lub spornych, że jednak wierzycieli, którzy nie zgłoszą się do Spółdzielni w przeciągu 3-ch miesięcy od tego dnia uważać się będzie za zgadzających się na zamierzoną zmianę. Sp. 853/Ogl. I

I. RS. II. 108.

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu, dnia 3 lutego 1943 r. w rejestrze spółdzielni wpisano przy firmie „Lubogoszcz” Spółdzielnia Rolniczo Handlowa z odpow.

udział. w Mszanie Dolnej, iż w dniu 20 grudnia 1942 r. zmieniono statut, w szczególności w paragrafie czwartym dodano słowa: „powyższe operacje może wykonywać spółdzielnia również i z nieczłonkami”, w paragrafie 38 wpisano, iż rok obrachunkowy trwa od dnia 1 lipca do dnia 30 czerwca. Ponadto zmieniono §§ 37 i 38 statutu. Rs. 831 a.

I. RS. I. 86.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie, sprawa Spółdzielni Mleczarskiej w Gredziaku Dolnym o wpisanie do rejestru spółdzielni zmiany statutu — postanawia: wpisać do rejestru spółdzielni numer rejestru I. 86, 1. Nr. kolejny wpisu: 4, firma brzmi: Spółdzielnia Mleczarska w Gredziaku Dolnym z odpowiedzialnością udziałami. Przedmiot przedsiębiorstwa: Przedmiotem przedsiębiorstwa Spółdzielni jest prowadzenie wspólnego przerobu i zbytu nabiału i jaj, dostarczanych tylko przez członków oraz wspólne nabywanie i dostarczanie tylko członkom artykułów, potrzebnych w gospodarstwie hodowlanym i nabiałowym. Udział wynosi 10 zł. płatny 5 zł. zaraz, reszta zaś po 1 zł. w miesięcznych ratach. Data wpisu 29 stycznia 1943 r. Rs. 834.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie — sprawa Spółdzielni Mleczarskiej w Woli Rafałowskiej o wpisanie do rejestru spółdzielni zmian — postanawia: wpisać do rejestru spółdzielni numer rejestru IV. 1, 1. Nr. kolejny wpisu: 4, I. firma brzmi: Mleczarnia Spółdzielcza w Woli Rafałowskiej z odpowiedzialnością udziałami. Siedziba Wola Rafałowska, II. Przedmiot przedsiębiorstwa: Spółdzielnia może nadto rozszerzyć swą działalność na producentów mleka i jaj z terenu swego działania nie będących jej członkami, III. członek zarządu: Gabryel Rzym, IV. wykreślono: Stanisława Brzuska. Data wpisu 29 stycznia 1943 r. Rs. 836.

Rejestracja członków zarządu

I. RS. IV. 33. Sąd Okręgowy w Rzeszowie, dnia 28 stycznia 1943 r., sprawa Spółdzielni Spożywców w Stalowej Woli o wpisanie do rejestru spółdzielni zmian postanawia: wpisać do rejestru spółdzielni numer rejestru IV. 33. 1. Nr. kolejny wpisu: 4. 2. wykreśla się członka zarządu Franciszka Gogółkowića. Data wpisu 29 stycznia 1943 r. Rs. 834 a.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie, sprawa Powszechnej Spółdzielni Spożywców w Przeworsku o wpisanie do rejestru spółdzielni zmian — postanawia: wpisać do rejestru spółdzielni numer rejestru V. 23, 1. Nr. kolejny wpisu L., I. Członkowie zarządu: Jan Cwierż, Józef Słaceł, II. wykreślono: Franciszka Szozdej, Kazimierza Wypiórczyka. Data wpisu 29 stycznia 1943 r. Rs. 834 b.

Rozwiązania i likwidacje spółdzielni

Mianowany przez Sąd Okręgowy w Lublinie likwidator Spółdzielni Mleczarskiej z ogr. udz. w Zakręciu, stosownie do wymagań art. 76 ust. 4 ustawy o spółdzielniach, wzywa wierzycieli do zgłaszania swych roszczeń w ciągu 3 miesięcy pod adresem: Dzik Paweł, Krasnyślaw, ul. Policyjna 7. Z uwagi na to, że księgi i dowody zaginęły w czasie działań wojennych, pretensje muszą być należycie udokumentowane. Sp. 816/Ogl. III

Mianowany przez Sąd Okręgowy w Siedlcach Likwidator Spółdzielni pod firmą: Spółdzielnia Rolniczo-Spożywcza „Julżenka” w Górkach Bożych z odpowiedzialnością udziałami, stosownie do art. 76 ustawy o spółdzielniach wzywa wierzycieli do zgłoszenia swych roszczeń w terminie trzech miesięcy od daty ostatniego — trzeciego ogłoszenia, pod adresem: Siedlce, Piłsudskiego 64, Wiktor Zwierowicz. Sp. 820/Ogl. II

Mianowany przez Sąd Okręgowy w Warszawie Likwidator Spółdzielni „Zrzeszenie Rzeszoznaców” Spółdzielni z o. o. w Warszawie, stosownie do wymagań art. 76 ust. 4 ustawy o Spółdzielniach, wzywa wierzycieli do zgłaszania swych roszczeń w terminie ustawowym pod adresem: Kazimierz Nowosielski, Warszawa, ul. Żurawia 7/42. Sp. 823/Ogl. II

Zawiadomienia o walnych zgromadzeniach

Zwyczajne Walne Zgromadzenie Członków Spółdzielni Spożywców „Rygliczanka” w Ryglicach z odpowiedzialnością udziałami odbędzie się dnia 27 marca 1943 r. o g. 14-tej w lokalu Szkoły powszechnej w Ryglicach, z następującym porządkiem obrad: 1. Zagajenie i wybór prezydium, 2. Odczytanie pro-

lokolu z ostatniego Walnego Zgromadzenia, 3. Odczytanie ostatniego protokołu rewizyjnego, 4. Sprawozdanie Zarządu z działalności za rok 1942, 5. Sprawozdanie Rady Nadzorczej i Członków Komisji Rewizyjnej, 6. Zatwierdzenie zamknięcia bilansowego za rok 1942 oraz udzielenie Zarządowi i Radzie Nadzorczej absolutorium, 7. Plan działalności i budżet na rok 1943, 8. Wybór członków Rady Nadzorczej, 9. Wolne wnioski. Sp. 841.

Dnia 7 marca 1943 roku o godzinie 8-mej rano w lokalu własnym w Krakowie przy ul. Sienkiewicza L. 8. odbędzie się Walne Zebranie członków Spółdzielni „Zespół Mieszkańców” Spółdzielnia z odp. udziałami w Krakowie, z następującym porządkiem obrad: 1. Odczytanie protokołu z ostatniego Walnego Zebrania, 2. Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej za rok 1942, 3. Wniosek w sprawie udzielenia Zarządowi absolutorium za rok 1942, 4. Podział nadwyżki bilansowej, 5. Uzupelnienie władz Spółdzielni, 6. Preliminarz na rok 1943, 7. Wnioski i interpelacje. W razie braku wymaganej statulem ilości członków, następnie Walne Zebranie odbędzie się o godzinie później z tym samym porządkiem obrad bez względu na ilość obecnych członków. Księgi, dowody, bilans i rachunek strata i zysków mogą członkowie przeglądać w biurze Spółdzielni codziennie od godziny 17—17,30 z wyjątkiem niedziel i świąt. Sp. 847.

Walne Zgromadzenie członków Banku Ludowego Spółdzielni zarejestrowanej z nieograniczoną odpowiedzialnością w Rozwadowie odbędzie się w niedzielę dnia 4 kwietnia 1943 roku, o godzinie 10.30, zaś w braku przepisowej ilości

członków o godzinie 11.30, w biurze Zarządu Miejskiego w Rozwadowie, Rynek 1, z następującym porządkiem obrad: 1. Odczytanie protokołu z ostatniego Walnego Zebrania, 2. Sprawozdanie Zarządu z czynności i rachunków za rok 1942, 3. Sprawozdanie Rady Nadzorczej z czynności i kontroli za rok 1942, 4. Uchwały co do punktu 2—3 i w sprawie udzielenia skwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej, 5. Podział czystego zysku za rok 1942, 6. Zatwierdzenie budżetu na rok 1943, 7. Uchwalenie granicy pożyczek, jakie można udzielić jednemu członkowi, 8. Ustalenie najwyższej sumy zobowiązań, jakie Spółdzielnia może zaciągać, 9. Przyjęcie statutu wzorowego, nadesłanego przez Związek w Krakau, 10. Wybór członka Rady Nadzorczej, 11. Wnioski członków zgłoszone w terminie statutowym. Sp. 854

Dnia 13 marca 1943 r. (sobota), o godz. 10-iej, odbędzie się w lokalu b. Stow. „Caritas” w Limanowej, przy ul. Sąddeckiej Walne Zgromadzenie członków Banku Spółdzielczego z ogr. odpow. w Limanowej, z następującym porządkiem dziennym: 1. Zagajenie, 2. Odczytanie protokołu z ostatniego Walnego Zgromadzenia, 3. Odczytanie sprawozdania z ostatniej rewizji związkowej, 4. Sprawozdanie Dyrekcji za rok 1942, 5. Sprawozdanie Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej z wnioskiem o zatwierdzenie rachunków i bilansu za rok 1942 i udzielenie Dyrekcji i Radzie skwitowania, 6. Pokrycie straty z 1942 r., 7. Zatwierdzenie budżetu na rok 1943, 8. Ustalenie najwyższej sumy zobowiązań Banku, 9. Ustalenie najwyższej sumy kredytu dla pojedynczego członka, 10. Wybór 3-ch członków do Rady Nadzorczej, 11. Wolne wnioski i zapytania. Wstąpić jedynie za okazaniem książeczki udziałowej i zaproszenia. Sp. 855

Moje jajka zostaną włożone do

Garanolu

tam utrzymują się długo, bez ograniczenia

— i co najważniejsze: jajka można bez obawy wyjmować i dokładać!

Skład Materiałów Piśmiennych i Papieru Pakowego
ZENON PSURSKI, Warszawa
 Marszałkowska 137 + telefon 584-73
 Hurt (Skład w podwórzu) Detal
 Prowincja za zaliczeniem

Kursy Techniczne

Inż. Gajewskiego

Warszawa, ul. Przemyska 11a
 słuchowe, korespondenc., kurs kreślarski, kurs konstruktorski.
 Programy darmo.

Mechaniczna Wytwórnia
DEWOCJONALII
 ST. JANOWSKI

Warszawa, Ogrodowa 46
 Telefon 5-39-51

Skład fabryczny
 „BAZAR” Przechodnia 7, Tel. 3-00-37

Abavit

Zboże zaprawiane Abavitem rośnie równo i dobrze, jest przy tym wolne od wszelkich chorób, dających się zwalczyć chemicznie. Samo zaprawianie jest łatwe i tanie. Uniwersalną zaprawę nasion

„ABAVIT” — SCHERING'A

nabyć można w biurach okręgowych Landwirtschaffliche Zentralstelle, w Spółdzielniach Rolniczo-Handlowych oraz w firmach branżowych.

LAMPY KARBIDOWE, narzędzia rolnicze, worki, galanteria, zapalniczki itp. poleca

Skład Fabryczny „TECHART”
 Warszawa, Hoża 23

UWAGA P. P. KUPCY! **UWAGA P. P. KUPCY!**
CO TYDZIEŃ NOWOŚCI!

Biżuterii sztucznej Gąblondzkiej i innej, zabawek, guzików, grzebieni, szczotek do zębów itp. Artyk. perf. kosmet. w największym wyborze i po najniższych cenach poleca:

DOM HANDLOWY IGNACY PORĘBIŃSKI, Warszawa
 Wspólna 61 - 3, front, I p., tel. 876-57

Wysyłamy za zaliczeniem. Przedst. poszukiwani

SZEWSKIE

i inne przybory rzemieślnicze poleca

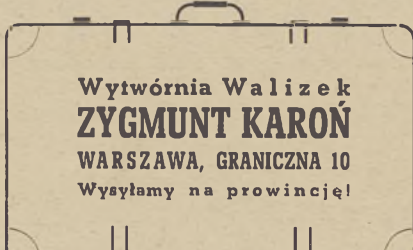
B/H. T. Osiński i F. Zazirski
 Warszawa, Boduena 4, m. 3, tel. 508-14

HURT DETAL

Zaprawa do podłóg

na kompozycji terpenynowej w kolorach: biały, orzech, mahoń. Sprzedaż w blaszankach 11 kg i fiaskach 25 kg. Kilogram 11.20 zł. Pasta do obuwia 18 zł. Prowincja za zaliczeniem.

„BAZAR”
 Warszawa, ul. Bielańska 15/17.
 Przedstawiciele rejonowi poszukiwani.

Wytwórnia Walizek
ZYGMUNT KAROŃ
 WARSZAWA, GRANICZNA 10
 Wysyłamy na prowincję!

Radycin

bakterie azotowe

Otrzymać można przez

są potrzebne przy dochodowej uprawie

łubinu słodkiego, grochu, fasoli, wyki, soji, wszystkich odmian koniczyny, lucerny, seradeli, esparcety

Zastosowanie proste! Koszta szczepienia zależnie od ilości nasion 4 do 7 RM ha. Uprasza się o wczesne zamówienia. Przy zamówieniu podać rodzaj rośliny, ilość nasion, czas wysiewu

Radycin - Institut, Westercade / Holstein

Porady i sprzedaż w Generalnym Gubernatorstwie w Distriktstellen der Landwirtschaftlichen Zentralstelle, Spółdzielniach Rolniczo-Handlowych oraz w firmach branżowych

APARATY EHRETA NAJWYŻSZEJ JAKOŚCI

Elektryczne
Wychowalnie poziome

Elektryczne
Szluczne kwoki daszkowe
dla 50—500 pisklat

Szluczne kwoki ogrzewane
węglem
dla 50—500 pisklat

Szluczne kwoki ogrzewane
koksem
dla 50—500 pisklat

Budki dla kurcząt

Żądajcie katalogów o
wszystkich artykułach,
dotyczących drobiarstwa

DIPL.-ING. W. EHRET

SPEZIALFABRIK

Emmendingen-Kollmarsreute (Baden)

GERMISAN - ZAPRAWY NASION

GERMISAN

UNIWERSALNA ZAPRAWA SUCHA

GERMISAN

ZAPRAWA MOKRA NASION

znanej jakości

dostarczamy natychmiast!

Wcześniejsze zamówienia,
przedewszystkiem ze względu
na zaprawianie na zapas,
zapewnia wcześniejszy odbiór

OD 1828 ROKU

Młynek

kojarzy się z pojęciem kawy. — a z pojęciem dobrej kawy złączony jest ów „Młynek” na paczkach domieszki, znanej już od przeszło stu lat w każdym domu. gdzie się pija kawę o pełnym smaku, kolorze i aromacie. Dzisiaj czwarte pokolenie gospodyń używa tej domieszki i z zadowoleniem stwierdza wciąż na nowo, że w paczkach z młynkiem i napisem Doska Franck jest zawsze ten sam dobry, prawdziwy

Franck

